

Novice iz Moravške doline

Glasilo občine Moravče

2024

ŠTEVILKA 3
LETNIK XXV

April

Ime je dobil po latinski besedi »aprire« (slov. odpreti). V aprilu se zemlja »odpira« v novo rast.

Mali traven

Slovensko ime je povezano z mladim in majhnim zelenjem na travnikih, poljih in v gozdovih.

Slavnostna Akademija ob občinskem prazniku / str. 8

Praznovanje občinskega praznika občine Moravče vsako leto zaznamuje slavnostna akademija ob podelitvi občinskih priznanj in počastitev barona Jurija Vege. Predstavljamo letošnjega častnega občana in prejemnike plakete in priznanj občine.

Zdravo življenje

/ str. 19
Slovensko združenje ekoloških kmetov Zdravo življenje se je v svojem rednem občnem zboru pripravljalo na letošnje praznovanje 25-letnice delovanja. Priznanje za 20 letno članstvo je prejela tudi kmetija Pri Travnarju iz Velike vasi.

100 letnica PG Moravče / str. 22

Pihalna godba Moravče letos praznuje 100 letnico obstoja. Pridružite se koncertom ki jih pripravljajo v okviru prazničnega leta in slavnostni povorki gostujočih godb 25. maja.

Utrip župnije / str. 26

V tokratnem utripu župnije Moravče predstavljamo utrinke velikonočne skrivnosti, kot smo jo doživeli v naši župniji od cvetne pa tja do bele nedelje.

April

26

APRIL
Petek

Prireditev v počastitev spomina na padle partizane
Združenje borcev za vrednote NOB Moravče
Spomenik nad Češnjicami
16.00

26

APRIL
Petek

Koncert na prostem "Godba na vasi"
Pihalna godba Moravče
Pred PGD Moravče
19.00

27

APRIL
Sobota

Koncert na prostem "Godba na vasi"
Pihalna godba Moravče
Pred PGD Velika vas
19.00

Maj

1

MAJ
Sreda

29. prvomajsko srečanje na športno rekreativnem igrišču – povorka starodobnikov, ŽIV ŽAV, glasba, ples
Društvo krajanov Spodnjega in Zgornjega Tuštanja
Cegunca
Od 10.30 dalje

10

MAJ
Petek

Koncert na prostem "Godba na vasi"
Pihalna godba Moravče
Pred PGD Vrhpolje
19.00

11

MAJ
Sobota

Koncert na prostem "Godba na vasi"
Pihalna godba Moravče
Pred PGD Krašče
19.00

24/25

MAJ
Petek, sobota

Rokodelski tabor; več info: 041 366 506
Društvo rokodelcev Rokodelskega centra Moravče
Planinski dom UŠTE-ŽERENK

25

MAJ
Sobota

Praznovanje 100 letnice Pihalne godbe Moravče
Pihalna godba Moravče
Moravče
Slavnostna povorka
17.00
Veselica
19.00

26

MAJ
Nedelja

Rokodelski dan nad Moravčami
Društvo rokodelcev Rokodelskega centra Moravče
Planinski dom UŠTE-ŽERENK
Od 10.00 do 17.00

31

MAJ
Petek

Letni koncert POLETJE UJETO V STRUNE - večer dalmatinskih pesmi in napevov
KUD Vrhpolje
Kulturni dom Moravče
19.00

31

MAJ
Petek

Praznovanje 90 letnice PGD Peče
PGD Peče
Športna ploščad Peče
Vaja
18.00
Veselica
20.00

Junij

1

JUNIJ
Sobota

Koncert na prostem "Godba na vasi"
Pihalna godba Moravče
Pred PGD Peče
19.00

1

JUNIJ
Sobota

Praznovanje 90 letnice PGD Peče
PGD Peče
Športna ploščad Peče
Parada gasilcev
18.00
Slavnostna seja
18.30
Koncert godbe Moravče
19.00
Veselica
20.00

Novice iz Moravške doline

APRIL 2024
ŠTEVILKA 3
LETNIK XXV

Novice iz Moravške doline je informativno glasilo Občine Moravče, ki je tudi izdajateljica. ISSN 2536-4057. Izhaja predvidoma desetkrat letno in ga prejemajo vsa gospodinjstva v občini brezplačno.

Sedež in naslov uredništva
Občina Moravče
Vegova ulica 9
1251 Moravče
01 724 71 40

E-poštni naslov
moravske.novice@moravce.si

Uredništvo
Novic iz Moravške doline:

Odgovorna urednica
Albina Močilnikar

Lektorica
Bernarda Mal

Likovni urednik in oblikovanje
mag. Blaž Slapar

Uredniški odbor
Irena Malovrh
Bojana Dorič
David Koprivšek
Klara Zupančič

Fotografija na naslovnici
Matej Pušnik

Tisk
SCHWARZ PRINT d.o.o.

Naklada
1880 izvodov

Rokovnik izhajanj, navodila za pisce prispevkov in cenik oglasnega prostora so objavljeni na spletni strani www.moravce.si.

Naslednja številka izide 30. maja. Prispevke za objavo pošljite na elektronski naslov moravske.novice@moravce.si. **Rok za oddajo je 8. maj.**

Pisci sami jamčijo za verodostojnost vsebine objav ter za avtorstvo besedil in slikovnega gradiva. Novice iz Moravške doline so vpisane v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo RS pod zaporedno številko 374.

dr. Milan Balažič
župan občine Moravče

Moravska lilija dobro uspeva

Drage občanke in občani Občine Moravče.

Kot običajno, najprej poročilo o delu in pomembnejših dogodkih v zadnjem mesecu:

- ob **80-letnici zaključnih bojev za osvoboditev Moravske doline** sem 12. marca položil venec pred spomenik v središču Moravč;

- 15. marca smo v Kulturnem domu Moravče pripravili **Večer ukrajinske kulture** v znak podpore ukrajinskemu ljudstvu in njegovemu boju za svobodo;

- 17. marca je prizadevno Društvo krajanov Limbarska Gora organiziralo že **35. Pohod po nagelj na Limbarsko goro**, ki je ob množični udeležbi odlično uspel;

- 18. marca sem ob 120-letnici rojstva v Moravčah odkril **spominsko ploščo dr. Jožetu Lavriču**, velikemu slovenskemu pravniku, ekonomistu in statistiku;

- 20. marca je Občinski svet Občine Moravče na moj predlog sprejel več razvojnih projektov: **modernizacijo vodovodnega sistema** v občini in **projekt kanalizacije v Česnjicah pri Moravčah**, načrt za **daljinsko ogrevanje**, lokalni **energetski koncept občine**, osnutek **pravilnika o spodbujanju razvoja kmetijstva in investicijsko dokumentacijo za projekt rekonstrukcije osnovne šole Roje**; prav tako je sprejel občinski letni program kulture in športa;

- 22. marca je v Kulturnem domu Moravče sledila **svečana akademija ob občinskem prazniku** in letošnji **270-letnici rojstva našega slavnega Moravčana Jurija Vege**; podeljena so bila tudi občinska priznanja, za častnega občana pa je bil razglašen Janez Učakar;

- 25. marca sem se po skoraj šestih letih **srečal z direktorjem Termita Antonom Serianzem**: podala sva si roko in se dogovorila, da bova sodelovala v prid ohranjanja čistega okolja in razvoja podjetja;

- 28. marca sem s strani direktorja JKP Prodnik Marka Faturja prejel Poročilo o oskrbi s pitno vodo za lansko leto: ta je načeloma varna, letos pa se bo še izboljšala z največjo občinsko investicijo, **grad-**

njo velike filtrirne naprava na Hribu nad Plesom in priklopom novega vodnega vira Ples 2;

- 2. aprila sem obiskal **gradbišče Doma starejših občanov v Moravčah**: temelji so končani, začenja se gradnja zidov;

- 5. aprila sem pri cerkvi sv. Andreja odkril spominsko ploščo, ki spominja na **Prešernov obisk Moravč** pred 180 leti in njegovo znamenito pesem »Lunca sije, kladvo bije«, zapisano pri Frfrav ob poslušanju zvona te cerkvice;

- 8. aprila sem ponovno obiskal **prizorišče plazu pri Spodnjem Prekarju**: geologi zdaj pripravljajo analizo tal, potem pa bo sledila odločitev glede investicije.

Brez svoje občine

Te – tudi večje – si lahko zdaj, ko imamo svojo občino, lahko privoščimo. Spomnimo se časa, ko nismo imeli svoje občine. V letih med 1959 do 1994 je bila Moravska dolina razbita na nekaj šibkih razdrobljenih krajevnih skupnosti. O nas so odločali v Domžalah: ta velika občina naj bi bila takrat najbolj razvita – ne le slovenska – temveč jugoslovanska občina. Toda kaj je to pomagalo nam, ki smo bili pri vsem vedno zadnji in ostajali najbolj nerazvit del brez večjih razvojnih investicij. Občina Domžale je bila komuna, katere smisel je izhajal iz teoretičnih del Marxa, Engelsa, Lenina in našega Kardelja. V njej se je vzpostavljala nov socialistični red na podlagi »družbene« (v resnici partijske) lastnine sredstev za proizvodnjo. Na Moravškem, ki je ob delavskih vozačih ostajalo pretežno kmetijsko območje, pa so eksperimentirali z zadrugami in skrbeli za omejevanje zasebne lastnine kmetov. Tistih nekaj poskusov z manjšimi tovarniškimi obrati se je hitro končalo v polomiji.

Občina Domžale je bila za Moravčane daleč, pa še tisti, ki so se trudili, niso imeli prav velike možnosti vplivanja na odločitve, ki so zadevale Moravško dolino. Ključne odločitve so se sprejemale na zaprtih partijskih sestankih, daleč od oči in neposrednega vpliva ljudi. Ti so bili odvisni od samih sebe in so skozi razne samoprispevke z lastnim denarjem

Fotografija: Miha Capuder

financirali ceste, vodovode itn. Tako je v komunalnem sistemu pri občinah prevladal državni vidik nad samoupravnim: velika občina Domžale je bila predvsem razsrediščena enota za izvajanje državnih nalog.

Uboge krajevne skupnosti

Ker je bivša občina delovala kot prva stopnja državne uprave, je morala lokalne naloge preložiti na krajevne skupnosti. Te so bile nekakšen nadomestek za samoupravne občine, vendar bolj slab nadomestek. Ureditev krajevnih skupnosti je bila bolj podobna nekakšnim prostovoljnim društvom občanov, kot pa ureditvi javnopravnih organizacij, torej lokalnih skupnosti. Krajevne skupnosti so se morale v največji meri financirati same s samoprispevki občanov, ki so bili izglasovani na referendumih. To pa ni zadoščalo niti za najbolj nujne potrebe v naseljih.

Opravljanje lokalnih zadev, ki bi moralo biti temeljna skrb občine, je bilo potisnjeno ob stran, ker jih krajevne skupnosti niso bile sposobne opravljati, občina pa je bila od njih preveč oddaljena in se je morala ukvarjati z nalogami državnega pomena. Krajevne skupnosti so začele ena za drugo odmirati – namesto države, ki naj bi po komunistični teoriji edina odmrila. Potem je prišla osamosvojitve Slovenije in z njo korenita sprememba ureditve v smeri klasične lokalne samouprave, ki jo sestavljajo tradicionalne občine z vaškimi skupnostmi ali mestnimi četrtmi.

Obnovljena občina Moravče

Krovni zakon o novi lokalni samoupravi je bil v Državnem zboru sprejet 21. decembra 1993. Za izpeljavo reforme lokalne samouprave je bil zatem sprejet Zakon o referendumu za ustanovitev občin. Referendumi – tudi na Moravškem – so bili izvedeni 29. maja 1994. Večina moravških volivcev takrat ni zaupala veliki moravški tradiciji samostojne občine in je bolj verjela iluziji, da jim bo pod Domžalami bolje. Ker pa je bila narava referendumov zgolj posvetovalna, se je na srečo Državni zbor odločil, da bo le ohlapno upošteval referendumske izzive. V tem smislu je 3. oktobra 1994 sprejel Zakon o ustanovitvi občin, s katerim je bilo v Sloveniji ustanovljenih 147 občin, med njimi tudi obnovljena Občina Moravče. Zakaj? – Zato, ker je območje Moravške doline izpolnjevalo vse pogoje za ustanovitev samostojne občine, med njimi poglobitvega: da gre za naravno, zgodovinsko nastalo lokalno skupnost, povezano s skupnimi interesi. Kar smo imeli preveč za občino, so predstavniki stare pokvarjene moravške politike, ki so nas poniževali, kregali in delili. Nič več.

Samostojna moravska občina temelji na večstoletni tradiciji in izkušnjah, ki so se nabirale že od srednjega veka. V obdobju Habsburške monarhije je bila naša občina del naprednega in inovativnega urejanja na širšem srednje-evropskem prostoru. Zavest o moravški samostojnosti in samosvojesti se je navkljub preizkušnjem 20. stoletja in začasni ukinitvi občine ohranjala naprej. Ko so popustile politično-ideološke ovire prejšnjega režima, se je po obnovitvi naše občine pokazala močna ukoreninjenost in ponos na dediščino naših prednikov. V tem se vleče rdeča nit samega namena obstoja naše občine: opravljati poslanstvo povezovanja Moravške doline, njenega hitrega razvoja ob upoštevanju varovanja kulturne in naravne dediščine ter nudenja uslug občanom in občanom čim bližje njihovem domu. Moravska lilija dobro uspeva.

Župan pri sv. Andreju odkril spominsko tablo Francetu Prešernu

5. aprila 2024 je župan Občine Moravče dr. Milan Balažič pri Sv. Andreju odkril spominsko tablo največjemu slovenskemu pesniku **Francetu Prešernu**. Ta je pred 180 leti obiskal Moravče in se tu zadržal ves teden. Župan je na to spomnil v svojem nagovoru: »France Prešeren je spomladi leta 1844 obiskal Moravško dolino. V Moravčah je v gostilni na Trznu teden dni poslušal ljudske godce in si zapisoval pesmi. Ko se je vračal, je prenočil v bližnji gostilni Frfrav. Tam je slišal biti zvon cerkve sv. Andreja in napisal pesem 'Pod oknom', posvečeno svoji nesrečni ljubezni Primičevi Juliji. Zato se prva kitica glasi:

*'Lunca sije,
kladvo bije,
trudne pozne ure že;
pred neznane srčne rane
meni spati ne puste.'*

Pesem je svoje mesto našla v Poezijah, ki so bile natisnjene decembra 1846. Bronast zvon iz Prešernove podoknice je vzela Avstrija v prvi svetovni vojni, novi jekleni zvon pa tu zvoni od leta 1922 naprej.«

Župana sta spremljala tudi podžupan Janez Vidic in v. d. direktorice Občinske uprave Sara Flis.

11. redna seja Občinskega sveta Občine Moravče

Občinski svet Občine Moravče je na svoji 11. redni seji 20. marca 2024 na predlog župana dr. Milana Balažica sprejel več razvojnih projektov:

- modernizacijo vodovodnega sistema v občini Moravče,
- predinvesticijsko zasnovano kanalizacije v Češnjah pri Moravčah z nadgradnjo KČN Moravče,
- trajnostni načrt za doseganje ciljev in meril daljinskega ogrevanja,
- lokalni energetske koncept občine,
- osnutek Pravilnika o ohranjanju in spodbujanju razvoja kmetijstva in podeželja v občini Moravče,
- investicijsko dokumentacijo za projekt prizidave in rekonstrukcije osnovne šole Roje,
- občinski letni program kulture in športa.

Na seji so občinski svetniki tudi potrdili zaključni račun Občine Moravče za leto 2023 in letno poročilo Nadzornega odbora za leto 2023.

Spominska tabla slovenskemu pravniku, ekonomistu in statistiku dr. Jožetu Lavriču

Župan Občine Moravče dr. Milan Balažic je 18. marca 2024 na rojstni hiši v Moravčah odkril spominsko tablo slovenskemu pravniku, ekonomistu in statistiku dr. Jožetu Lavriču. Študiral je v Ljubljani, na Dunaju in Zürichu, kjer je leta 1928 doktoriral na Ekonomski fakulteti. Leta

1937 je postal glavni tajnik Kmetijske zbornice za Dravsko banovino. Po koncu vojne je najprej delal v Zveznem zavodu za statistiko v Beogradu, nato na Zavodu za ekonomiko kmetijstva pri Kmetijskem inštitutu Slovenije in nazadnje do upokojitve na Zavodu SR Slovenije za statistiko.

Lavrič je bil na Slovenskem med prvimi na področju kmetijske statistike in ekonomike. Uvedel je statistično-ekonomske analize in sestavil prvo krmno bilanco za Slovenijo. V slovenski jezik je prevedel dve temeljni ekonomske deli: *Načela politične ekonomije* Davida Ricarda in *Ekonomiko* Paula Samuelsona.

Oskrba s pitno vodo je v Občini Moravče varna

Župan Občine Moravče dr. Milan Balažič je v četrtek, 28. marca 2024, s strani direktorja JKP Prodnik Marka Faturja prejel »Letno poročilo o kakovosti pitne vode za leto 2023«. Iz njega izhaja, da je poraba pitne vode na posamezno osebo na območju glavnega moravškega vodovodnega sistema Ples-Podreh-Krulc najvišja od vseh osmih vodovodnih sistemov, ki jih upravlja JKP Prodnik: več kot 128 litrov na osebo vsak dan (za primerjavo: poraba pitne vode v vodovodnem sistemu Črni graben je 114,7 l/osebo/dan).

V letu 2023 je bilo v okviru nadzora za mikrobiološke raziskave v tem sistemu odvzetih in laboratorijsko preiskanih 63 vzorcev pitne vode, za fizikalno kemijske analize pa 9 vzorcev. Štirje vzorci so bili oporečni – vsebovali so koliformne bakterije – čemur je takoj sledila dezinfekcija pitne vode. Rezultati analize pitne vode kljub temu kažejo, da je oskrba s pitno vodo v občini Moravče varna. Ta se bo letos še izboljšala z izgradnjo velike filtrirne naprave na Hribu nad Plesom in z vključitvijo novega vodnega vira Ples 2.

Popravek

Zadeva: Zahteva za objavo popravka v skladu s 26. in 27. členom Zakona o medijih na članek župana Milana Balažiča marca 2024 v Novicah iz Moravške doline v članku **Županovo pojasnilo glede predkazenskega postopka zaradi gradnje doma starejših občanov v Moravčah.**

Pisanje župana Milana Balažiča, da me je stranka SDS izključila zaradi kršenja programskih načel in statutarnih določb v lanskem letu, je neresnično in je zavajanje občanov.

Na stranko SDS sem 23.10.2023 po mailu poslal svojo izstopno izjavo v kateri sem navedel razloge za svoj izstop iz stranke SDS in prosil, da me z dnem 23.10.2023 izpišejo iz članstva. Po mailu sem dne 24.10.2023 dobil obvestilo, **da so me na mojo željo izpisali iz članstva SDS.**

Mojo izjavo o izstopu iz stranke SDS in mail v katerem so potrdili prejem izstopne izjave in me obvestili, **da so me na mojo željo izpisali iz članstva**, si lahko ogledate v originalu na moji spletni strani **moravce.net**.

Občinski svetnik Roman Cerar

Moravče smo mi vsi

Novice iz Moravške doline naj bi bil časopis, v katerega bi lahko pisali vsi občani Občine Moravče, tudi tisti, ki se ne strinjajo s trenutnim občinskim vodstvom. Žal je v njem nemogoče objaviti članek, ki bi bil kritičen do župana in njegovega dela. Kar velja za vse odgovorne urednice v njegovem mandatu.

V zadnjih petih letih sem bil v časopisu od znanih in neznanih avtorjev deležen nešteto neresnic, žaljivk in poniževanj.

Kot neodvisen občinski svetnik mi je sedaj veliko lažje, saj nad menoj ni nikogar več, ki bi mi še lahko ukazoval, s kom moram sodelovati in koga podpirati. Z občinsko politiko se ne ukvarjam zaradi osebnih koristi. Ja, obstajamo celo nekateri, ki imamo radi Moravče. Ni mi vseeno, kako in zakaj se porablja občinski denar. Da bi obšel to cenzuro, sem odprl svojo spletno stran MORAVCE.NET, na kateri objavljam dokumente, s pomočjo katerih si lahko bralci sami ustvarijo mnenje o trenutnem občinskem vodstvu.

Občinski svetnik Roman Cerar

Župan obiskal gradbišče doma starejših občanov v Moravčah: temelji končani

Župan Občine Moravče dr. Milan Balažič je 2. aprila 2024 obiskal gradbišče Doma starejših občanov v Moravčah. Ugotovil je, da gradnja Doma hitro napreduje: temelji objekta so končani, zdaj se že postavlja prve elemente zidov na ravni pritličja. V takšni dinamiki, kot je zastavljena, ne bo nobenih težav, da ne bi bil Dom zgrajen do dogovorjenega datuma – junija prihodnje leto. V pogovoru z vodstvom gradbišča se je župan, ki sta ga spremljala podžupan Ivan Vidic in svetnik Stanislav Ravnikar, dogovarjal tudi o ureditvi večjega parkirišča, ki bo skupen tako za Dom starejših občanov kot za Zdravstveni dom Moravče in novo lekarno.

Občina Moravče bo dodatno sprejemala pobude za občinski prostorski načrt

Zaradi velikega interesa župnik in občanov se je župan Občine Moravče dr. Milan Balažič odločil, da bo Občina v času **od 14. maja 2024 do 14. junija 2024** dodatno sprejemala nove pobude za spremembe in dopolnitve Občinskega prostorskega načrta Občine Moravče (SD OPN).

Podrobnosti o postopku zbiranja pobud sledi v nadaljevanju Novic iz Moravške doline in na spletni strani Občine Moravče. Pobude prejete v obdobju od januarja 2016 do junija 2020 so v postopek SD OPN že vključene in se obravnavajo naprej.

Občinski prostorski načrt bo za obdobje prihodnjih desetih let predvidoma sprejet prihodnje leto.

Fotografija: Miha Capuder, april 2024

Dodatek k pojasnilu glede predkazenskega postopka zaradi gradnje DSO v Moravčah

Informacija o izključevanju Romana in Vitomirja Cerarja za moje pojasnilo glede predkazenskega postopka zaradi gradnje Doma starejših občanov ni pomembna, zato je podrobno nisem razlagal. Da bo resnici zadoščeno, dodajam: Vitomir Cerar, bivši predsednik OO SDS Moravče, je bil maja lani izključen iz SDS. Njegov brat, Roman Cerar, pa je na lanski konferenci OO SDS Moravče rokohitrsko izstopil iz članstva SDS, saj je vedel, da bi sicer bil na tej isti konferenci uveden postopek za njegovo izključitev. Moj komentar: SDS se je pokazala kot stranka na pravi moralno-politični ravni, saj se je znebila dveh največjih škodljivcev v naši dolini.

Dr. Milan Balažič, župan

Na poti na Mohor

BESEDILO in FOTOGRAFIJI: ALBINA MOČILNIKAR

Lanskega maja smo prebivalci vasi Pogled po dolгих letih dočakali dolgo željeni asfalt na klancu pri občinskem vodohranu. Ureditev dovoznih cest in brežin, nekaj poseka grmičevja in stara vaška lipa, ki že desetletja tiho in neopazno raste in medu, je prišla do izraza. Na prijetnem vaškem otvoritvenem slavlju smo se tako kot v starih časih zbrali v njeni senci in pomenkovali. »Le še kakšna klopca bi nam prišla prav,« je omenila sovaščanka. In od letošnjega marca lipa raste v varnem objemu nove, moderne klopce. Če nas sovaščan Vili vsako leto razvaja s šopkom lesenega cvetja, sovaščan Darko preseneča s svojimi klopami. Klopca, ki po novem objema vaško lipo na koncu vasi Pogled, ni prva klopca s katero Darko razveseljuje mimoidoče pohodnike. Že dobro leto imamo gozdno gugalnico na vrhu mohorskega hriba. Zadnjič sem tam naletela na mamo in hči: »Odkar veva za tole gugalnico, se z Mohorja vedno vračava po tej poti, nič več po cesti.« Če se tudi vam zdi, da bi vam malo gozdne terapije na vrhu mohorskega hriba dobro delo, le zavijte v hrib pri kapelici križevega pota, osma postaja. Kmalu vam bo prekrizala pot.

OBČINSKI PRAZNIK OBČINE MORAVČE

Večer posvečen moravškemu in slovenskemu velikanu Juriju Vegi

Besedilo: Albina Močilnikar, Fotografije dogodka: Matej Pušnik,
Fotografije portretov nagrajencev: Manca Borštnar

Praznovanje občinskega praznika občine Moravče vsako leto zaznamuje slavnostna akademija ob podelitvi občinskih priznanj in počastitev življenja in dela barona Jurija VEGA.

Začetek Akademije je zaznamovala himna Republike Slovenije, ki so jo izvedli pevci Komornega zbora Limbar. Izvedba ljudske iz Roža v priredbi Lojzeta Lebiča »Luba vigred se rodi« je le potrdila, da zbor, ki ga vodi prof. Tomaž Pirnat, sodi v sam vrh izvajalcev slovenske zborovske glasbe.

V prazničnem nagovoru je župan dr. Milan Balažič poudaril pripadnost barona Jura VEGA naši dolini in njegovo zgodovinsko povezanost z našo dolino.

Ženska vokalna skupina ODA je ob spremljavi glasbenikov: bas kitara Gašper Kokalj, klavirska harmonika Jaka Grilj, diatonična harmonika Klemen Logaj in na kitari mentor in ustanovitelj skupine Milan Kokalj zapela Predmestne sanje in seveda obvezno hvalnico in poklon Moravški dolini.

Slovenski rek pravi: na mladih svet stoji! In prav tako je tudi v naši občini, kjer imajo mladi možnost ustvarjanja, osebne rasti in vključevanja v različne interesne dejavnosti. Pa naj si bo na športnem, kulturnem ali izobraževalnem področju. To je vsekakor lep prispevek k osebni izkaznici občine, kjer tudi mladi skrbijo za njeno prepoznavnost. Z dvema skladbama so se predstavili, nam sedaj že znani, »mladi talenti«, ki jih družijo veselje do glasbe in omikano odnos do tega poslanstva.

Sledila je podelitev letošnjih občinskih priznanj, ki sta jih podelila župan dr. Milan Balažič in podžupan Ivan Vidic, tudi predsednik komisije za podelitev občinskih priznanj. Podelitev priznanj je bila pospremljena z video projekcijo in obrazložitvijo.

Slavnostno Akademijo je zaključila Pihalna godba Moravče, ki bo letošnje leto obeležila 100-letnico od ustanovitve.

Program je povezoval Tadej Uršič in je potekal pod budnim očesom Milana Kokalja.

PRAZNIČNI NAGOVOR ŽUPANA
DR. MILANA BALAZIČA

Poklon našemu velikanu, moravčanu Juriju Vegi

Občina Moravče 23. marca v spomin na našega velikanu, Moravčana Jurija Vego, praznuje svoj občinski praznik. Veliki matematik, fizik, astronom, geodet, meteorolog

in častnik se je pred 270 leti rodil v vasi Zagorica pri Moravčah, ko je ta spadala v moravško občino in faro.

Danes si nekateri brezuspešno prizadevajo, da bi Vega in njegov moravški rodni kraj povezali s Savsko dolino, s katero ni imel nikoli nič skupnega. Svoje namene gradijo na podlagi nelegitimne odločitve nekdanjih komunističnih oblasti, ki so vas Zagorico nepošteno odvzeli občini Moravče. Zdaj nam hočejo odvzeti tudi samega Jurija Vego, vendar jim to ne bo uspelo.

V Zagorico pri Moravčah se je še pred njegovim rojstvom preselil njegov ded, ki je živel na Sv. Trojici, ki je tedaj tudi spadala v moravško občino in faro. Tudi to moravško vas so pozneje Moravčam nepravilno odvzeli. Njegov ded in njegova revna kmečka družina so bili vsi Moravčani. Jurij Vega je svoje osnovno znanje pridobil pri domačem župniku v Moravčah. Kot je znal večkrat poudariti, se je imel za Moravčana. Nikoli ni pozabil na svoj izvor in je bil nanj vedno ponosen. Tudi ko je študij nadaljeval na liceju v Ljubljani, ga je denarno podpirala moravska gospoda.

Jurij Vega je med leti 1789 in 1792 sodeloval v bojih proti Turkom pri Beogradu. Njegovo poveljstvo nad možnarskimi baterijami je odločilno pripomoglo k padcu beograjske trdnjave Kalemegdan. Župan Občine Moravče dr. Milan Balažič je v spomin na ta pomemben dogodek beograjskemu županu na obisku podaril sliko Jurija Vego. Kot znamenje večjega zavedanja Vegove vloge v srbskem boju za neodvisnost je letos februarja Pošta Srbije izdala posebno poštno znamko z motivom Jurija Vego.

Občina Moravče v županovih prostorih hrani prve izdaje Vegovih del še za časa njegovega življenja. Moravški župan je 26. septembra 2022 občino Moravče razglasil za Vegovo občino. Občina je v zadnjih letih zgradila Vegovo pot do njegovega rojstnega kraja. Poleg starega spomenika Vego v središču Moravč, ki je bil postavljen pred 120 leti, je bil pred zgradbo Občine Moravče leta 2020 postavljen nov spomenik, ki s silhueto kraterja Vega na Luni slavi Jurija Vego kot fizika in astronoma. Osrednja Osnovna šola v Moravčah od nekdanj nosi ime Jurija Vego: skladno z njegovim zanimanjem vzpodbuja predvsem poučevanje naravoslovnih predmetov. V letu 2023, natančneje 2. decembra, so moravški veterani vojne za Slovenijo razvili bojni prapor Jurija Vego.

PLAKETA OBČINE MORAVČE

Iztok Urbanija

Predlagatelj: Ivica Zupančič;
 Sopredlagatelji: Društvo krajanov
 Spodnji in Zgornji Tuštanj,
 Bojana Dorič in mag. Blaž Slapar

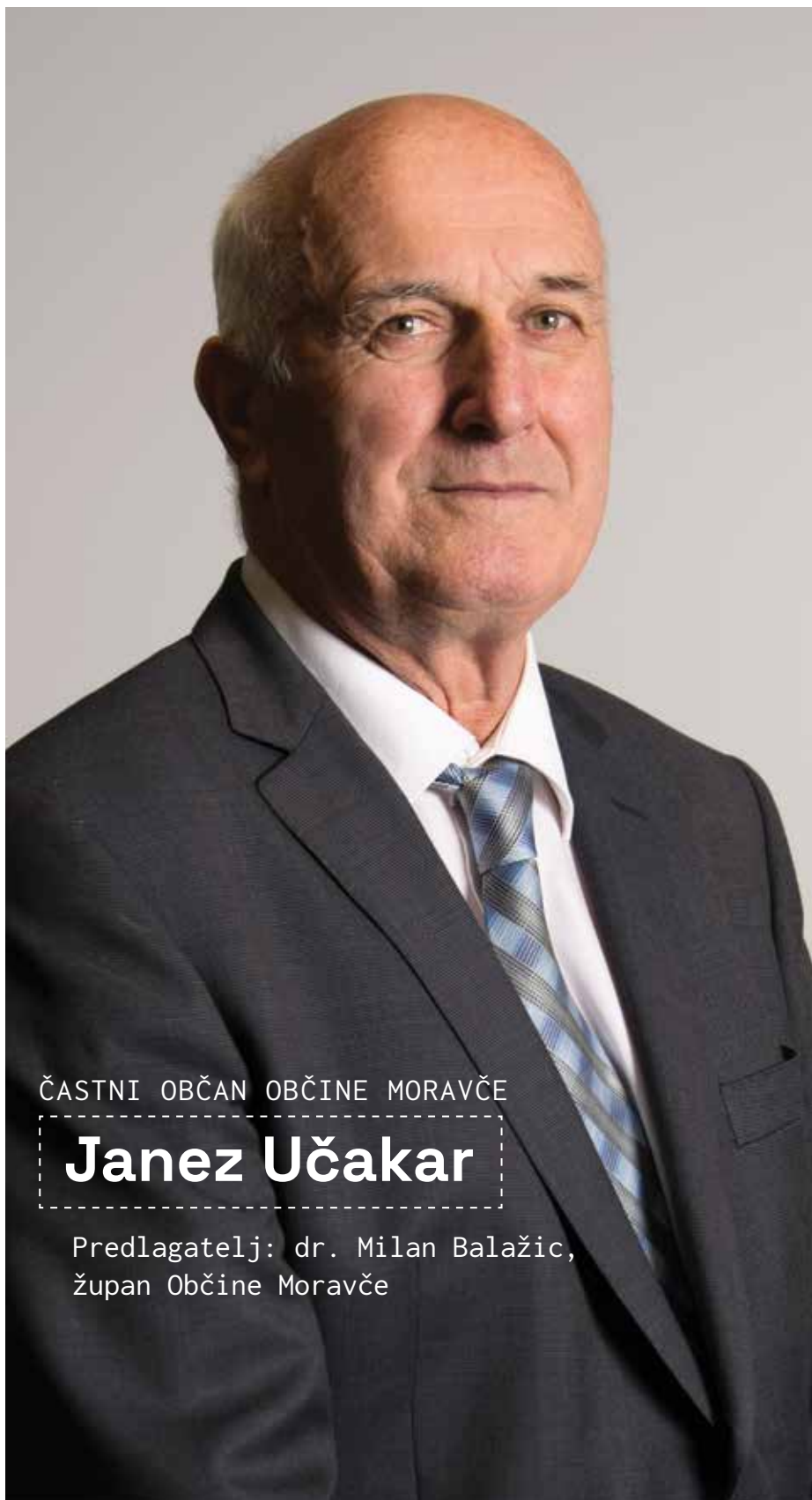
Iztok Urbanija je že zgodaj pokazal veliko zanimanje za rokodelstvo in z leti postal velik ohranjevalec stare ljudske obrti - pletarstva in ljubiteljski zbiralec gradiva o kraju Tuštanj.

Na njegovih tečajih se je tekom let zvrstilo preko 200 tečajnikov. V unikatnem delovnem zvezku "Pletenje košar in košev" na razumljiv, preprost in vizualen način opisuje zgodovino pletarstva na Moravškem.

V letu 2020 je izdal knjigo TUSTANUjem, kjer je predstavil likovno in pisno gradivo o utripu življenja v zadnjih 200 letih v naselju Sp. in Zg. Tuštanj. V letošnjem letu bo izšla knjiga "Iztokove pripovedke"

Je dejaven član Društva krajanov Tuštanj, podpredsednik in član Upravnega odbora društva ter tudi član PGD Vrhpolje.

S svojim razdajanjem je pripomogel k temu, da so Moravče znane po vsej Sloveniji.

ČASTNI OBČAN OBČINE MORAVČE

Janez Učakar

Predlagatelj: dr. Milan Balažič,
 župan Občine Moravče

Janez Učakar se je izredno prizadeval za oskrbo s pitno vodo v odročnih zaselkih občine Moravče, prav tako je bil član PGD Moravče in dolgoletni predsednik društva PGD Moravče.

Občani Janeza Učakarja prepoznajo po dobroti. Je človek, ki je pomagal in je vedno znal priskočiti ljudem na pomoč. Gospod Janez je bil prav tako dolgoletni član Občinskega sveta Občine Moravče. Še pred ustanovitvijo Občine Moravče je Janez Učakar sodeloval v Krajevni skupnosti Moravče. Priznanje bo dodatna zahvala za vse, kar je storil za občane in prav tako za samo občino Moravče.

PRIZNANJE OBČINE MORAVČE

France SlaparPredlagatelj: Pihalna godba
Moravče

France Slapar je član Pihalne godbe Moravče od leta 1974. Je eden izmed zanesenjakov, ki so leta 1974 po dolgih letih neaktivnosti obudili delovanje moravške godbe. Letos tako praznuje 50-letnico neprekinjenega članstva v godbi.

Vsa leta je aktiven godbenik in s tem neposredno zaslužen za razvoj in uspešno delovanje godbe. Poleg dolgoletne vloge predvodnika je kot godbenik udeležen v vseh večjih projektih in sodeluje na vseh pomembnih nastopih in tekmovanjih, ki se jih godba udeležuje.

Za več kot 40-letno udejstvovanje na področju ljubiteljske glasbe je s strani Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti prejel bronasto, srebrno, zlato in častno Gallusovo značko. Prejel je tudi priznanje Bojana Adamiča, ki ga podeljuje Zveza slovenskih godb.

PRIZNANJE OBČINE MORAVČE

Janez RotarPredlagatelj: Pihalna godba
Moravče

Janez Rotar je član Pihalne godbe Moravče od leta 1988. Je dolgoletni član Upravnega odbora in tako neposredno zaslužen za uspešno delovanje godbe. Poleg članstva v Upravnem odboru godbe je kot aktiven godbenik udeležen v vseh večjih projektih in sodeluje na vseh pomembnih nastopih in tekmovanjih, ki se jih godba udeležuje. Sodeluje tudi kot organizator pri številnih aktivnostih, ki jih ni mogoče izvesti brez njegove pomoči. Za več kot 30-letno udejstvovanje na področju ljubiteljske glasbe je s strani Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti prejel bronasto, srebrno, zlato in častno Gallusovo značko.

PRIZNANJE OBČINE MORAVČE

Simon BurjaPredlagatelj: Pihalna godba
Moravče, KID Limbar, Moški pevski
zbor Tine Kos, Vokalna skupina ODA
in Župnija Moravče

Simon Burja se že več kot dvajset let ljubiteljsko ukvarja s fotografijo. V zadnjih, več kot desetih letih, je posnel veliko fotografij različnih koncertov, nastopov, praznovanj in neformalnih druženj kulturnih društev in skupin v občini Moravče. Kot fotograf spremlja nastope in vaje Pihalne godbe Moravče, Kulturno izobraževalnega društva Limbar, Ženske vokalne skupine Oda in Moškega pevskega zbora Tine Kos, kjer skrbi za njihov slikovni arhiv. Kot fotografu mu ni tuje niti fotografiranje bogoslužnih slavij v župniji Moravče, kjer se rad odzove povabilu in slikovno dokumentira pomembnejše dogodke v župniji. Simon Burja je uredil in pripravil slikovni arhiv vseh sakralnih objektov v občini Moravče. Za fotografski arhiv skrbi tudi pri občinskih gasilskih društvih, kjer fotografira in arhivira vse pomembnejše dogodke. Simon Burja s svojim predanim delom pomembno prispeva k razvoju kulturnega življenja in slikovnega arhiva v občini Moravče.

Greva z Janezom na furo

... se spomnim besed mojega očeta v mojih mladih letih. To je pomenilo da: moj oče (op. Janez Kovič) in Janez Učakar vozita vodo na odročne domačije moravškega hribovja. Cel dan ga ne bo doma. Ko gledam nazaj v tista leta, se mi zdi, da so se vožnje dogajale neprestano. Kot privilegij si štejem tokratno vlogo predstavitve letošnjega častnega občana občine Moravče g. Janeza Učakarja, po domače Štornkovga Janeza. Predvsem zato, ker sem njegovo vlogo predanega, zavzetega in predvsem srčnega, miroljubnega in umirjenega gasilca zelo pozitivno doživljala tudi jaz osebno. Z velikim spoštovanjem. Tokrat sediva v njegovi topli kuhinji in razkrivava njegovo življenjsko delo.

Gradnja gasilskega doma Moravče in prve dostave vode

Ko sta leta 1968 z ženo uspela dobiti stanovanje v edinem moravškem bloku na Vegovi ulici, je Janeza novi sosed Andrej (mežnarjev Andrej) kar hitro pocukal za rokav in ga povabil h gasilcem. Takrat, leta 1968, se je gasilski dom nahajal še na lokaciji sedanjega Doma upokojencev. Janez se teh časov spominja: »Kot mladi gasilec sem takoj sodeloval na gasilskih tekmovanjih in seveda kot mlad, močan fant tudi pri pripravah in izgradnji novega gasilskega doma. Društvo je takrat formiralo po 3 člane v ekipe, ki so bile zadolžene za posek in spravilo lesa, ki smo ga pripeljali na parcelo k gasilskemu domu. Ves les so darovali okoliški kmetje. Gradnja je bila udarniška in slavnostno je bil dom svojemu namenu predan 15. julija 1975. Takrat smo kupili tudi IMV kombi.

Potreba po vodi je bila v zgodnjih 70 letih v Moravški dolini izredno velika. Leta 1978 sem postal predsednik društva in takrat smo si zadali cilj, da pridobimo avto DAM4500, ki je vseboval rezervoar s 4 500 litri vode. Tako smo se z Gasilsko zvezo Domžale leta 1980 dogovorili, da PGD Moravče zgradi garažo za vozilo, GZ Domžale pa priskrbi vozilo. Tako smo imeli vozilo, s katerim smo začeli pogosteje dostavljati pitno vodo po Moravški dolini, saj je le-te v tistih časih primanjkovalo. Ob 100-letnici društva (leta 2000) smo dobili nov avto FAF55. Z dvema avtomobiloma smo lažje vršili oskrbo s pitno vodo občanom."

RDEČA MAPICA ZA 51.360 m³ VODE

Občani občine Moravče vedo, da je bila telefonska številka Janeza Učakarja takrat ena najpomembnejših telefonskih števil. Brez vode ni življenja. In glavni koordinator in organizator dostav je bil prav on. Dostava vode je bila vedno brezplačna, vodo samo pa je bilo potrebno plačati. Janez je bil zadolžen tudi za vse obračune, pravilnost in točnost evidence ter dostavo obračunov v Domžale, v računovodstvo Komunalnega podjetja Domžale. Janez odpre rdečo mapico in se nasmehe: »Tole pa je vsa evidenca vseh fur vode.« Obsežni, večletni podatki napisani na roko! Datumi, domačije, obračuni, seštevki. Vse natančno, skrbno, čitljivo. **Od 1981 do konca 2012 je bilo kot pravi rdeča mapica, opravljenih 10.272 voženj oz. dostavljenih 51.360 m³ vode. To pomeni okoli 20.000 podarjenih ur.**

Ko naša hribovska naselja še niso imela vodovoda.

»Redne dostave vode so se vršile v Zg. Prekar, Drtijo in hribe nad Drtijo, Dobravo, Javorščico, Sv Mohor, Hudej, Vodice, Hrastnik. Kadar je bilo najhuje, spomnim se suše leta 1993, smo vozili tudi po 16 ur na dan. Zgodilo se je tudi, da so šoferji drugi dan od izčrpanosti obležali. Samo leta 1993 smo naredili preko 1 000 prevozov. Po vodo smo se vozili v Dob, saj jo je tudi v Moravčah primanjkovalo. Danes, ko imamo velik vodohran na Plesu, z vodo ni več toliko težav.«

Dostava vode v vsakem vremenu

Medtem ko smo danes, kar zadeva ceste precej razvjaveni, v 70 in 80 letih prejšnjega stoletja ceste niso bile tako vzdrževane in asfaltirane, kot so danes. Občina Domžale je takrat zagotovila Krajevni skupnosti Moravče sredstva za 6 m³ gramoza za 1 km ceste, ki so ga uporabniki cestišč morali posuti sami.

Zato so bile najbolj negotove in nevarne dostave pozimi. Janez se teh časov spominja: »Spomnim se poledice, ko sva se z Ivom Peterkom vračala s Katarije. Cesta je bila tako ledena, da tudi hoditi ni bilo varno, zato sva avto pustila gor in šla domov peš. Enkrat sva z Antonom Kosmačem pozimi peljala vodo k Slavki v Štance Laze, ko je bila povsem brez vode zase in za živino. »Sam Bog vaju je pripeljal!« je vzkliknila, ko naju je videla. Na Javroščici so naju z vitlom vleki s travnika, ko sva z Janezom Kokaljem zapeljala s ceste, saj je bil na cesti sneg, spodaj pa led.« Tako se je Janez spominjal nekaterih pripetij. Kljub temu poudari in pohvali vse gasilske šoferje, saj pri tolikih kilometrih ni bilo nikoli nobene prometne nesreče.

S podpora žene

Ko se tako že nekaj časa pogovarjava, opazim, da Janez v pogovoru omenja in hvali le druge. Njegov prispevek pojmuje kot nekaj, kar je pač moralo biti, saj je voda tako pomembna stvar, da nekdo to delo mora voditi in koordinirati. Četudi to traja kar 38 let. »Da sem toliko časa vztrajal pri gasilcih velja velika zahvala moji ženi, večkrat sem že hotel odstopiti, a me je vedno prepričala, naj vztrajam. Tudi leta 2000, ko je društvo praznovalo 100. obletnico obstoja. Če me ona takrat ne bi podprla, tega slavnostnega dogodka ne bi mogel speljati.«

Pri mojem gasilskem delu mi je poleg ostalih gasilcev bil v veliko oporo tajnik društva Miha Šlibar. Dobivala sva se vsako nedeljo ob 9.00, da sva reševala tekoče zadeve (naj opomnim predvsem mlajšo generacijo da v 70 letih ni bilo telefonov). Sklici sej upravnega odbora so potekali tako, da je mlajši gasilec z beležnico, v kateri je bila okrožnica in vabilo na sestanek, le to nesel k vsakemu članu, ki je s podpisom v beležnico potrdil, da se je seznanil z vabilom za sestanek.

Leta 2018 je opazil, da je mogoče že malo v letih in da mladi z veseljem opravljajo gasilske obveznosti, zato je svoje delo predal mladini.

Delo pri gasilcih vsakega oblikuje tudi osebnostno.

Delo gasilcev ne obsega le dostave vode in gašenje požarov. Včasih, pravi Janez, je bilo požarov veliko več kot danes. Prisoten je bil na preko 150 intervencijah. Leta 1986 se spomni požara na kozolcu v Zg. Javoršici pri Ravnikarjevih. »Ob 9.00 dopoldne sva z Antonom Brvarjem bila pri gasilskem domu, ko sva zagledala dim in ogenj na Javoršici. Takoj sva se odpeljala tja. Porabila sva 20 minut, še sedaj se točno spomnim. Takoj smo začeli gasiti, ko smo čez nekaj časa ugotovili, da sta se dva brata, stara okoli 6 let igrala z vžigalicami in se je seno vnelo. Medtem kot se je enemu uspelo rešiti, je drugi brat pobegnil pod streho, kjer ga je ujel nesrečni ogenj.« Drugi, tudi tragični primer, ki se ga Janez spomni v svoji gasilski karieri, se je zgodil pod vasjo Selo, pri Ulaufu, leta 1979, ko je zaradi igre z ognjem zgorel 4-letni deček. »Takšni tragični dogodki te zaznamujejo za celo življenje,« opomni, »to so trenutki, ki jih ne moreš ne opisati in ne pozabiti.«

Časi ko so si društva med seboj pomagala

Gasilsko društvo Moravče, katerega predsednik je bil Janez 19 let (do 2002), ni edino društvo, v katerem je naš letošnji častni občan sodeloval. Njegova dobrodelna nota se je izkazovala tudi pri gradnji planinskega doma, kjer je bilo podarjenih preko 1 000 ur prostovoljnega dela. Prav tako se z nostalgijo spominja pomoči pri gradnji skakalnic pod sv. Miklavžem, kjer, pravi, njegova vloga ni bila pomembna, a z žarom v očeh doda, da je takrat na tej skakalnici svoje prve skoke opravljal tudi Primož Peterka. »Društva smo si včasih med seboj precej pomagala, saj denarja praktično nismo imeli. To nas je povezovalo,« je poudaril.

V pogovoru sva se dotaknila tudi političnih tem. Še pred ustanovitvijo Občine Moravče (l. 1994) je Janez Učakar sodeloval v Krajevni skupnosti Moravče in je bil eden glavnih zagovornikov, da morajo Moravče postati svoja občina, kljub temu da je na referendumu nismo izglasovali. Poznamo ga kot člana dveh mandatov občinskega sveta v času županovanja Martina Rebolja, prav tako pa je bil član občinskega sveta v prvem mandatu župana dr. Milana Balažica.

Ko strneva misli in Janez z zadovoljstvom zre v svoje preteklo delo, poudari: »Največje zadovoljstvo pri mojem delu je bilo to, da sem ga opravljal z veseljem, predvsem ko sem videl zadovoljne ljudi. Najbolj sem srečen, če lahko komu pomagam. Ne maram pa nagajati. Prihajajo časi, ki ne obetajo, zato želim, da smo strpni eden do drugega, da se razumemo in si pomagamo. Lahko rečem, da sem se z vsemi vedno dobro razumel.« Tako povzame svojih skoraj 80 let.

Med najinim pogovorom v kuhinjo pokuka njegov pravnuk. Janez kar zažari, srečen in zadovoljen pove, da je na poti že njegov deveti pravnuk. Zelo uživa v njihovi družbi. Za vsa svoja 80 leta do sedaj pa pravi: »Ja, če bi bil še enkrat mlad, bi šel po isti poti.«

Obisk Grinija v vrtcu Moravče

BESEDILO in FOTOGRAFIJI: ANA GUNA

V našem vrtcu smo z navdušenjem medse sprejeli maskoto Komunalnega podjetja Prodnik, po imenu Grini. Grini je vesoljček zelene barve, ki veliko ve o ohranjanju narave, ločevanju odpadkov ter skrbi za naš planet. S svojim znanjem in ekološkim osveščanjem nas je razveseljeval kar dva dni.

Skupaj z njegovo pomočnico Tadejo sta otrokom iz Vrtca Moravče na delavnicah razložila, na kakšen način lahko vsak izmed nas poskrbi, da bo na svetu čim manj onesnaževanja, v kateri zabojnik sodijo določeni odpadki, za konec pa smo prisluhnili tudi krasni eko pravljici.

V sredo so nas, poleg Grinija in Tadeje, s svojim obiskom razveselili tudi smetarji z velikim smetarskim tovornjak. Pokazali so nam, kaj vse pomenijo tisti gumbi, ki jih pritiskajo, čemu so namenjeni, kam se postavi smetnjak pred izpraznjenjem, kako dvignejo smetnjake, kam se v kamionu skrijejo odpadki, kje se primeta smetarja, ko se peljete zadaj na tovornjaku ... Odgovorili pa so tudi na vsa otroška vprašanja.

Za naš vrtec sta bila to izjemna dva dneva, polna novih in zanimivih informacij ter druženja z Grinijem. Se že veselimo prihodnjega leta, saj nam je Grini obljubil, da nas zopet obiše.

Skupina Ježki in pomladno raziskovanje

PRISPEVEK in FOTOGRAFIJI: NINA PUC

Ogled sadik v kmečki zadrugi

Cvetoča pomlad nas vabi na ogled čudovite okolice in narave. Naši sprehodi nas popeljejo prav povsod in marsikaj novega se tudi naučimo. Pred zadrugo v Moravčah, smo si tako ogledali razne sadike zelenjave in rož, pogovor pa je stekel o vrtnarjenju doma.

Ogled dela pred cvetličarno

Pot nas je vodila skozi center Moravč, do cvetličarne, kjer nam je dijakinja na praksi Zala Jemec prijazno razložila in prikazala delo cvetličarke. Otroci so z zanimanjem prisluhnili in si ogledali delo izpod spretnih prstov dijakinje. Hvala Zala.

Cvetoče drevo pred šolo

Zares najlepše cvetoče drevo v naši okolici vrtca in šole. Prisluhnili smo tudi šumu pridnih delovnih čebel in žvrgolenju ptic v okolici.

Lepo vas pozdravljamo in se oglasimo spet kmalu. Otroci iz skupine Ježki, ter Nina in Martina.

Mesec drobnih pozornosti

BESEDILO in FOTO.: SUZANA TRIVIČ

Marec je za mnoge najlepši mesec v letu, saj je to mesec drobnih pozornosti in zahval, mesec prebujanja narave ter lepih stvari. Tudi v naši skupini smo mesec obeležili s številnimi praznovanji in zanimivimi dogodivščinami. Seznanili smo se z ljudskim običajem, praznovanjem gregorjevega. Radi smo likovno ustvarjali ter skozi »delo« izražali svojo kreativnost in znanje. Ob koncu meseca smo obeležili materinski dan ter v ta namen svojim mamicam in očetom podarili prav posebno darilo, ki smo ga zanje skrbno pripravili. Kljub vsebinsko raznolikemu programu, smo večji del dopoldneva najraje namenili bivanju na prostem. Pogovarjali smo se o letnih časih ter spoznavali značilnosti pomladi. Radostni smo jo pričakali ter del pomladnega vzdušja prenesli tudi v igralnico. Skupaj s starši smo jo okrasili s čudovito dekoracijo ter sobo naredili še lepšo in prijetnejšo, kot je bila.

Vsem bralcem želimo prijetno pomlad! »Miške« s Suzano in Nastjo.

Sv. Primož nad Kamnikom

BESEDILO: NEJA in KARIN KOPAČ, OŠ Jurija Vege, Moravče,
FOTOGRAFIJE: VANDA URBANIJA, mentorica planinskega krožka, OŠ Jurija Vege, Moravče

Vsoboto, 6. 4. 2024 smo se člani planinskega krožka z vodnikoma in spremljajočimi svojci povzpeli na hrib Sv. Primoža nad Kamnikom, ki leži na nadmorski višini 826 m. Ob poti smo imeli priložnost opazovati cvetoča drevesa in pisane cvetlice, pašnike in senožeti. Vreme nam je bilo od samega začetka naklonjeno in toplo sonce nas je ves čas prijetno grelo.

Po makadamski in gozdni poti smo se sprva povzpeli do cerkve Sv. Petra in nato krenili na hrib Sv. Primoža, kjer se nam je odprl čudovit pogled na okoliške hribe in del Ljubljanske kotline. Tam smo si sprva ogledali notranjost cerkve Sv. Primoža in Felicijana, ki je eden pomembnejših spomenikov slovenske sakralne stavbne dediščine. V zidovih današnje cerkve iz 15. in 16. stol. so še ohranjeni ostanki cerkve, ki je na tem mestu stala v 11. stol. Ogledali smo si zanimive srednjeveške freske, ki krasijo stene.

Nato smo si privoščili okrepčilo in izkoristili postanek tudi za druženje in vzpostavljanje novih poznanstev. Otroci smo si privoščili sladki priboljšek, odrasli pa kavico. Ob izviru imenovanem Umivalnik, smo se nekoliko osvežili in se polni vtisov in tudi ponosa, da smo premagali napore, vrnili na izhodišče.

Svetovni dan Downovega sindroma 21. 3. 2024

BESEDILO: NEJKA DIMC, koordinatorka projekta Zdravje v vrtcu
FOTOGRAFIJE: NINA PUC, NEJKA DIMC, JOŽA ŽUNA, URŠA ZAJC

Za dan Downovega sindroma je izbran 21. marec, saj ta datum simbolno izraža genetsko posebnost tega sindroma – dodaten kromosom na 21. paru kromosomov v vsaki človeški celici. Ta dan zaznamujemo po številnih državah sveta in že vrsto let se jim pridružuje tudi Slovenija. Razpoznavni znak tega dne so pisane, različne nogavice, ki opozarjajo, da so ljudje, ki živijo na Zemlji, raznoliki, zato so raznolike tudi njihove potrebe. Vzrok za Downov sindrom je genetska napaka – najpogosteje trisomija 21. kromosoma – namesto dveh parov kromosomov ima oseba z Downovim sindromom tri.

Ker kot vrtec sodelujemo v projektu Zdravje v vrtcu, smo omenjeni dan obeležili tudi mi. 21. 3. 2024 smo prav vsi imeli pisane nogavičke. Različne nogavice, ker smo si med seboj različni tudi mi vsi.

SKAVTI - Papir akcija in tekmovanje Sever

BESEDILO in FOTOGRAFIJE: SKAVTI

Sončno sobotno jutro in delovno dopoldne za naše skavte. Najmlajši volčiči so se podali po ulicah Moravč in zbirali star papir od vrat do vrat, starejši izvidniki in klanovci pa so na štirih kolesih obhodili Moravško dolino po dolgem in počez. Kjer ste glavno vlogo odigrali vsi, ki ste pridno hranili papir in nam tako pomagali zbrati 6 480 kg starega papirja in revij. Papir akcija je kot eden naših glavnih virov dohodka, s katerimi lahko financiramo delovanje moravškega stega (tako se imenuje skavtska lokalna enota), ključna, da še naprej delujemo in se udeležujemo reznih dogodkov. Eden od njih je orientacijsko tekmovanje Sever, ki se je letos v soboto, 6. 4., odvijalo v Ihanu in so se ga udeležili izvidniki in izvidnice (6. razred do 1. letnika srednje šole). Vod Kozorogi je domov odnesel 3. mesto v kategoriji izvidnikov, ostali pa malo več kondicije in opečene obraze.

Moravški skavti smo veseli, da vedno z veseljem podprete naše pustolovščine in se priporočamo za naslednjo papir akcijo, ki bo oktobra 2024!

Cvetno nedeljske butare

BESEDILO in FOTOGRAFIJE: BOJANA DORIČ

Izdelovanje butar je stara krščanska šega. Poleg tega, da se verniki spominjajo Kristusovega prihoda v Jeruzalem, v ljudskem verovanju cvetnonedeljska butara velja za zaščitnico doma, domačih živali, zemljišč in pridelkov.

Tudi letos smo na pletarski delavnici **Iztoka Urbanija** izdelovali cvetnonedeljske butare. Iztok je v sredo, 20. 3. 2024 povabil **Janeza Vesela**, ki je že postal naš mentor za izdelovanje butar. Po Janezovih navodilih smo se lotili izdelave. Iz kupa smo izbrali nekaj krajših vejic leske, ki so služile za osnovo butare. Za držaj butarice smo z vrbovo vitro skupaj zvezali palice, nato pa smo jo začeli z zelenjem okraševati na vrhu. Na konice leskovih palic smo pritrtili vejice oljke, lovora ali brinja. Nadaljevali smo z opletenjem venčka okoli palic izmenjaje s pušpanom, z resjem in bršljanom.

Nekateri smo jih izdelovali že lani in ob veliki izbiri najrazličnejšega zelenja in resja, smo se kmalu lahko pohvalili vsak s svojo butaro. Med seboj so se butare razlikovale po velikosti, izbiri in razporeditvi zelenja in resja. Na cvetno nedeljo jih bodo nekateri odnesli blagoslavljat v cerkev, nato pa v svoje domove, da jih bodo do naslednje velike noči zaščitile pred nesrečami.

Občni zbor društva upokojencev Moravče

BESEDILO: VOJKA REBOLJ

Na letnem zboru so se zbrali v lepem številu, izvolili delovno predsedstvo in podali poročila ter smernice za naprej. Nekaj dogodkov v začetku leta so že opravili. Skozi leto bodo imeli najmanj dva izleta in več srečanj. Gotovo bo 12. septembra predavanje o varni vožnji, kamor bodo povabili vse občane, zelo pomembno je za starejše voznike. Potrdili so dva nova člana upravnega odbora. Po zaključku uradnega dela je bil čas za druženje in ples. Za popestritev je zaplesala tudi folklorna skupina.

Dan števila "π" Večerni pohod po Vegovi poti v šolo

BESEDILO: DANICA JANČAR,
FOTOGRAFIJI: BOJANA DORIČ

Projekt Vegova pot v šolo, ki je bil v letu 2023 uspešno zaključen, vključuje tudi tematske pohode in en izmed njih je bil **NOČNI POHOD OB DNEVU ŠTEVILA »PI«** (angl. zapis 3,14 kot datum).

To je Avogadrovo število, Ludolfovo število ali krožna konstanta, ki je razmerje med obsegom kroga in njegovim premerom, in ki je bilo omenjeno že v svetem pismu. Je konstanta z neskončnim številom decimalk.

Za nas, navadne Zemljane, sta to dve decimalki. Računanje decimalk je bilo velik izziv matematikom, da so jih računali »pešč«. Tega se je lotil tudi Jurij Vega in leta 1794 izračunal 136 decimalk, kar je bil takratni rekord. Prvi računalniški rekord, 2 000 decimalk, je bil dosežen leta 1949. Za posebne »brihtneže« je sedaj izziv recitiranje decimalk, kar poteka povsod po sveti in tudi pri nas.

Uvod je tokrat daljši od jedra prispevka. Štirinajstega marca smo se po Vegovi poti v šolo od Moravč do Tuštanja podali ljubitelji večernih pohodov, ljubitelji Vegove poti. Sedemnajst nas je bilo, šibkejši člani smo zaostajali, a so nas boljši pri Vegovih tablah počakali v skrbi, da v temi ne zaidemo ali celo obrnemo nazaj. Uro hoda tja in enako nazaj do veselega zaključka v Moravčah je trajalo vse skupaj, z obljubo, da se ob letu osorej znova dobimo in počastimo spomin na Jurija Vego in druge matematike, znanstvenike, ker brez njihovega dela in intelekta ne bi bilo današnjih pametnih naprav.

Redni letni Zbor članov Turističnega društva Moravče

BESEDILO: DANICA JANČAR, FOTOGRAFIJE: BOJANA DORIČ

TD Moravče je imelo redni letni Zbor članov v torek, 2. 4. 2024. Pregledali smo opravljeno delo in načrtovali aktivnosti za naprej. O delu društva smo vas večinoma s prispevki obveščali sproti, zato navajam le kratek povzetek.

Za promocijo naše prelepe doline smo se na prostoru TZS udeležili sejma Alpe-Adria in festivala LUPA v Ljubljani ter bili prisotni na vseh večjih moravških prireditvah. Doma smo organizirali pustovanje in Veseli december, kjer je sodelovalo veliko moravških nastopajočih vseh starosti, od Pihalne godbe ... do najmlajših iz VVO. Na Učno-sprehajalni poti Rača smo izvedli dneve dejavnosti za 300 učencev. Ob kulturnem prazniku smo šli na nočni pohod in jeseni smo se družili na kostanjevi nedelji.

V letu 2023 je bil zaključen projekt Vegova pot v šolo, kjer smo kot partner opravili veliko dela. Pot je zdaj urejena in opremljena z lepimi info tablami, namenjena spominu velikega Moravčana in vam, dragi občani, da jo uporabljate, jo oživite, da je ne »preraste grmovje in zelene trave«.

Za leto 2024 načrtujemo nadaljevati dosedanje delo in ga še nadgraditi: z info tablami z označiti mesta nekdanjih moravških gradov, pridobiti sponzorje in na najlepših razglednih točkah postaviti klopce. Ker se je med preteklimi našimi dejavnostmi nabralo veliko gradiva, jih bomo postopoma uredili v obliki brošur. Ker naše dejavnosti niso pridobitne, a zahtevajo določena sredstva, se zahvaljujemo Občini Moravče, da finančno omogoča naše delo, in to pričakujemo tudi vnaprej. Hvala vsem društvom in posameznikom v občini Moravče, s katerimi sodelujemo.

V sodelovanju z OŠ J. Vege deluje Otroška folklorna skupina Lilije, ki vključuje nadobudne in prikupne male plesalce. Letošnje leto je tudi za nas volilno leto, zato smo se za preteklo delo najlepše zahvalili dosedanjemu vodstvu s predsednikom Sebastijanom na čelu, in ker jih cenimo, imamo radi, se radi družimo, smo jih soglasno izvolili tudi za naslednje štiriletno obdobje.

Hvala, drage članice in člani društva za vaš čas, za vaše delo, za nove zamisli, za prijetna delovna druženja.

»Jaz mam eno pridno ženko«

BESEDILO: VOJKA REBOLJ, FOTOGRAFIJI: VOJKA REBOLJ, ARHIV JSKD DOMŽALE

Z veseljem sporočamo, da je Folklorna skupina Društva upokojencev Moravče, 24. marca nastopila na območnem srečanju otroških in odraslih folklornih skupin Domžale – Kamnik v Grobljah. V prvem delu – Ringaraja so se predstavile tri otroške folklorne skupine. V drugem delu na območnem srečanju odraslih folklornih skupin – Maroltovo srečanje so nastopili Folklorna skupina FD Groblje s Plesi iz Porabja, Folklorna skupina Kamnik s plesom Po dekle v vas, Mladinska folklorna skupina Mengeš s Plesi vzhodnega Prekmurja in Folklorna skupina KD Svoboda Mengeš s plesom Žetev in metev prosa v Mengšu. Tudi Moravčani so lepo zaplesali pod vodstvom mentorice Zlatke Tičar in harmonikarice Eme Mahkota z odrsko postavitvijo »Jaz mam eno pridno ženko«. Tako so možje zapeli takoj ob prihodu na oder. Ko pa so spremenili pesem v »Jaz mam eno leno ženko«, takrat plesoči ženski del ni bil več zadovoljen. Požugale so, a so se hitro potolažile, ko so jih možje zavrteli in so zaplesali tudi samo ženski pari. Moških je pač premalo in zato vabijo nove plesalce. Zabavna koreografija je zahtevala veliko vaj v letošnjih treh mesecih. Splačalo se je, saj je bil nastop zelo dober.

Občni zbor ZEKZŽ v znamenju letošnjega praznovanja

BESEDILO in FOTOGRAFIJE: FRANCKA TOMAN

V tednu pred cvetno nedeljo je imelo Združenje ekoloških kmetov Zdravo življenje svoj redni občni zbor. V Gostilni Frprav smo se zbrali člani, ki prihajamo iz več občin osrednje Slovenije. Največ govora je bilo o letošnjem praznovanju 25-letnice delovanja. Na koncu je sledila še podelitev priznanj.

Prejemniki priznanj

Še pred začetkom smo prisluhnili predstavitvi sredstev za varstvo rastlin. Nato se je pričel uradni del z izvolitvijo delovnih teles in predstavitvijo poročili za preteklo leto, ki smo jih soglasno sprejeli, prav tako načrt dela za letos. Podana je bila informacija o ustanavljanju zavodov za promocijo, t. i. **BIO REGIJE**.

Večinoma so se povabljeni župani iz občin, od koder prihajamo člani, opravičili za odsotnost. Občino Moravče je zastopal podžupan Ivan Vidic, ki je pohvalil našo specifično dejavnost, ki terja veliko vloženega dela in spopadanja z zakonodajo ter zaželel uspešno delo še naprej.

Lani so bila organizirana razna izobraževanja, prednovoletno srečanje, dve zanimivi strokovni ekskurziji, ena od njih pri našem članu na kmetiji Dolenc na Brezovici pri Ljubljani. Nekatere kmetije so se predstavljale na lokalnih sejmih.

Tudi letos bo glede tega podobno. Čaka pa nas še en velik projekt, na katerega se že z vso vneto pripravljamo. To je praznovanje **25-letnice delovanja združenja**. Ob tej priliki bo izdana nova zloženka.

V sodelovanju s Kmetijsko-gozdarskim zavodom Ljubljana je v načrtu še zasaditev **25-ih ekoloških sadik jablan ob slovenskih šolah**, ki bodo za to pokazale interes. Poleg tega naj bi imeli razstave sadja na nekaj lokacijah s predstavitvijo avtohtonih sort in ekološke pridelave nasploh. Tudi k temu bodo povabljeni šole, da omogočijo ogled učencem

in ga vključijo v svoj učni načrt. Pomembno je namreč, da že otroke začnemo ozaveščati glede pomembnosti ekološke pridelave, zdrave prehrane in avtohtonih slovenskih sort. Vedno bolj namreč prevladuje mnenje, da vsa hrana »zraste« v trgovini ali skladišču. O vsem dogajanju bo javnost pravočasno obveščena.

Vse od 20-letnice združenja se na občnem zboru podeljujejo tudi priznanja kmetijam za 20-letno članstvo.

Letos je to priznanje prejelo 13 kmetij. Podelila sta jih predsednik Janez Ocepek in strokovna tajnica Pavla Pirnat. Od moravških ekoloških kmetij se je, tistim z najdaljšim stažem, pridružila kmetija **Pri Travnarju, Anamarije in Silvestra iz Velike vasi**. Vse čestitke in pogumno naprej na začrtani poti!

Priznanje Grič

Živahno rokodelsko tromesečje

BESEDILO: BOJANA DORIČ in TATJANA ČOP, FOTOGRAFIJE: BOJANA DORIČ in BRANKA BIZJAN

Rokodelci Moravške doline smo že prvem tednu v januarju začeli s tradicionalnimi delavnicami, ki potekajo prvi in četrti četrtek v društvenih prostorih nad knjižnico. Vse, ki vas veselijo rokodelske veščine in imate željo po ustvarjanju, vabimo, da se nam pridružite.

Volilna skupščina

Začetek našega letošnjega dela je zaznamovalo volilno leto. Na skupščini konec februarja smo soglasno izvolili nove člane organov društva. Hkrati pa smo sprejeli program dela, ki zajema tako program rednih delavnic kot druge dejavnosti, ki se jih bomo tekom leta udeleževali, nekatere pa so že za nami.

Veseli smo bili, da se je skupščine lahko udeležil župan dr. Milan Balažic. Pohvalil je naše delo in našo vlogo pri širjenju moravškega kulturnega izročila izven občinskih meja. Poudaril je, da bo v novem domu za upokoјence prostor tudi za stalno razstavo rokodelskih izdelkov.

Predsednica društva (stara in novoizvoljena v eni osebi) se je županu zahvalila za podporo občine in izrazila zadovoljstvo, da župan razume širši pomen ohranjanja rokodelskih veščin.

Delavnica pletenja

Na prvih delavnicah v januarju in februarju smo se lotile pletenja. Vodenje je prevzela Branka Bizjan. Pripravila je vrsto vzorcev, s katerimi smo vadile različne načine nasnutkov, več vrst krajnih petelj in osnovne vzorce pletenja (riž, kaša, kvadratki, luknjičasti in drugi vzorci).

Začetnike je seznanila z osnovami pletenja in razlago simbolov. Že na prvi delavnici smo vse znale nasnuti zanke na pletilke in plesti leve in desne petlje, na tretji delavnici pa so nastajali že konkretni vzorci.

Čeprav vsaka želi čim prej splesti večji izdelek, na primer pulover ali jopo, je potrebno najprej vaditi enakomerno pletenje

Različni vzorci, ki so se jih udeleženke delavnice naučile plesti.

Blizu 500 moravških rokodelskih izdelkov nosi oznako 'Rokodelstvo Art&Craft Slovenija'

Komisija za ocenjevanje rokodelskih izdelkov, ki deluje pri Obrtni zbornici Slovenije se je z veseljem odzvala vabilu Branke Bizjan in prišla v Moravče ocenjevati rokodelske izdelke članic in članov Društva rokodelcev – Rokodelskega centra Moravče. Ocenjevanje je potekalo v četrtek,

29. februarja. Komisija, ki jo je vodil prof. dr. Janez Bogataj, je izdelke ocenila brez navzočnosti rokodelcev, vendar so lahko slednji po koncu ocenjevanja članom komisije zastavili vprašanja. Prvič je bilo ocenjevanje za rokodelce brezplačno.

Na ocenjevanje se je prijavilo 12 rokodelk in rokodelcev z več kot 100 izdelki. Z izjemo enega izdelka so vsi izdelki prepričali strokovno komisijo, ki je rokodelkam in rokodelcem podelila certifikate 'Rokodelstvo Art&Craft Slovenija'. Tako se je število izdelkov članov Rokodelskega centra Moravče, ki nosijo ta znak, povzpelo na skoraj 500.

Komisija za ocenjevanje rokodelskih izdelkov, pri OZS je konec februarja ocenjevala izdelke naših rokodelcev. Komisijo je vodi prof. dr. Janez Bogataj.

Na delavnicah se udeleženske veliko naučijo, obenem pa je to čas za dragoceno druženje. Delavnico pletenja je vodila Branka Bizjan.

in obvladovanje glavnih pletilskih tehnik. Za to pa sta potrebna potrpljenje in čas. Ko bomo pripravljene, se bomo lotile krojenih pulloverjev.

Dogodki po Sloveniji že vabijo

Marec je bil v znamenju rož – tako pravih zgodnjih kronič, zvončkov, trobentic in drugih znanilk pomladi, kot tistih, ki nas lahko razveseljujejo dalj časa kot sveže rože. Na delavnicah smo se namreč lotili izdelave rož iz krep papirja, predvsem za mednarodno razstavo rož, ki ne ovenejo na Pragerskem.

Z veseljem smo se udeležili dogodka Po nagelj na Limbarsko goro, kjer sta na stojnicah pripravila razstavo svojih izdelkov, ki so bili tudi naprodaj, Janez Gabrovec in Sebastjan Zajc. Na velikonočnem sejmu 17. marca, ki ga je v Snoviku organiziralo Turistično društvo Tuhinjska dolina je društvo zastopala Marija Šmidovnik.

S toplejšimi dnevi pa se bodo dogodki začeli hitro vrstiti drug za drugim. Tik pred tiskom te številke se bomo predstavili na prireditvi Podeželje v mestu s stojnico pod Stolno cerkvijo v Ljubljani. Nato pa nas čaka vsak teden en ali več dogodkov. Veselimo se pestre rokodelske pomladi!

Razstavna stojnica Janeza Gabrovca na Limbarski gori.

Za Sebastjana Zajca pomeni rokodelstvo tudi pomemben vir prihodka. Tako se je predstavil na stojnici na Limbarski gori.

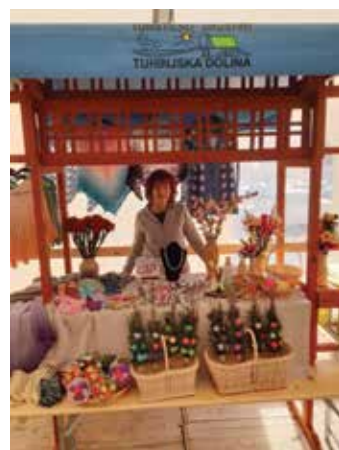
Pomladanske, poletne in jesenske rože – Emi Gregorčič in Marija Šmidovnik sta pripravili razstavo in prikaz izdelave rož iz krep papirja na razstavnem prostoru Društva rokodelcev – RCM na Pragerskem.

Priprava razstave krpank v knjižnici Daneta Zajca.

Izložbena okna moravske knjižnice so krasile krpanke, ki so jih izdelale naše članice.

Rokodelka Marija Šmidovnik se je predstavila na Velikonočnem sejmu v Snoviku.

ROKODELSKI DAN NAD MORAVČAMI V NEDELJO, 26. MAJA 2024, OD 10. DO 17. URE PRI PLANINSKEM DOMU UŠTE-ŽERENK

Vabimo vas, da se nam pridružite na tradicionalnem Rokodelskem dnevu, ki poteka vsaki dve leti. Letos se bomo z vami družili pri Planinskem domu Ušte-Žerenk.

Za vas bomo pripravili:

- razstave rokodelskih izdelkov,
- prikaze rokodelskih veščin,
- rokodelske delavnice za odrasle in otroke,
- možnost nakupa praktičnih in okrasnih rokodelskih izdelkov,
- bogat »rokolov« z unikatnimi dobitki in
- pester kulturni program.

Prijazno vas vabimo
rokodelke in rokodelci
Društva rokodelcev –
Rokodelskega centra
Moravče. Pridružila se
nam bodo tudi gostujo-
ča društva iz Moravske
doline in od drugod.

Godba ponovno igra

BESEDILO: LUCIJA CAPUDER
FOTOGRAFIJA: ARHIV PIHALNE GODBE MORAVČE

Povzeto po:
Stane Stražar, *Moravška dolina*, Moravče 1979, str. 346–348
Ravnikar, T., *Pihalna godba Moravče ob 60 letnici*, Moravce 1985, Pripravljalni odbor ob 60 letnici; Zbornik

Pihalna godba Moravče je s ponovnim delovanjem pričela leta 1974. Na novo so jo ustanovili 6. 10. 1974, ker od stare moravške godbe ni ostalo ničesar, so morali vse začeti na novo. Kupili so instrumente, pri čemer so jim pomagali Krajevna skupnost Moravče, Kulturna skupnost Domžale in Zveza kulturno prosvetnih organizacij Domžale. V Domžalah so dobili dve trobenti, v Ljubljani so kupili dve krilovki in en klarinet, v Celju pa kasneje tri klarinete, bariton, tenor in činele ter trobento. Godba je tako dobila najpotrebnejše instrumente za začetek in potrebni pouk. Prvič je godba za javnost zaigrala 1. maja. Godbo je vodil kapelnik Miro Capuder, ob začetni pomoči Gvida Učakarja, ki je za godbo napisal nekaj lažjih skladb. Na začetku je godba štela 22 članov, ki so postopoma

pridobivali inštrumente. Z redno vajo, ki je bila za godbenike dvakrat tedensko, se je godba počasi, a vztrajno lotevala zahtevnejšega repertoarja. V pomoč pri izobraževanju mladih godbenikov je bila in je še vedno tudi Glasbena šola Domžale, ki uči in za glasbo navdušuje moravško mladino.

Od začetnih 22 članov je do danes godba prerasla v sestav s 50 člani, ki so večinoma mladi šolani glasbeniki, ki jih starejši in bolj izkušeni godbeniki z veseljem sprejmejo v veliko godbeno družino. Repertoar godbe je pester in zajema koračnice, zimzelene melodije in sodobno filmsko glasbo. Z leti je godba Moravče občutno napredovala v kakovosti izvajanja skladb, kar se kaže na vsakoletnih spomladanskih koncertih, ki jih godba prireja v sodelovanju z različnimi glasbenimi ustvarjalci. Godbeniki se redno udeležujejo vseh večjih prireditev v občini Moravče in po Sloveniji, srečanj pihalnih orkestrrov sosednjih občin, srečanja Pihalnih orkestrrov na Lošnju, ter tekmovanja za pokal Vinka Štrucla v Ormožu, kjer je godba Moravče osvojila že dve zlati priznanji.

100
1924-2024
 Skupaj v ritmu glasbe
PIHALNA GODBA MORAVČE

GODBA NA VASI

V sklopu našega praznovanja ob 100-letnici delovanja Vas prijazno vabimo na naše koncerte na prostem, ki bodo potekali pri gasilskih domovih.

Petek, 26. aprila, ob 19. uri PGD MORAVČE.
Sobota, 27. aprila, ob 19. uri PGD VELIKA VAS.
Petek, 10. maja, ob 19. uri PGD VRHPOLJE.
Sobota, 11. maja, ob 19. uri PGD KRAŠČE.
Sobota, 1. junija, ob 19. uri PGD PEČE.

V primeru slabšega vremena koncerti odloži!

Praznujmo skupaj!

Vabilo - KUD Vrhpolje vabi v svojo sredo nove člane

Kulturno-umetniško društvo Vrhpolje vabi **nove člane** k sodelovanju. Razširiti želimo tamburaško skupino in pridružiti vse, ki si tega želijo.

Veseli bomo vsakogar, ki si želi preživeti en večer na teden v družbi glasbe – v živo. Ne na internetu ali televiziji. Večer, ki ga deliš z nekom, ki ga zanimajo iste stvari kot tebe. Večer v družbi drugih oseb in izven svojega varnega zavetja doma.

Tempo tedna je nemogoč, dnevi in tedni hitijo, moderne in pametne naprave pa ves ta tempo omogočajo. Mogoče bi za svojo kondicijo in svojo dušo lahko naredili tudi to, da se za trenutek ustavimo in pomislimo na stvari, ki nas razveseljujejo.

Glasba nas pomirja, tolaži. Igrati jo, pa pomeni popolnoma drugo dimenzijo. Sodelovati, ustvarjati, biti del nečesa večjega – in del skupine, ki ustvarja skupaj s tabo. Leta niso pomembna. Pomembna je volja, želja in pripravljenost, da večer v tednu posvetiš sebi in glasbi.

Pridruži se! Veseli te bomo! Pokliči **predsednika društva Robija Cerarja** in povprašaj, kdaj se lahko pridružiš, 041/568-149, preveriš sebe, svoje znanje in potem vidiš, kam te pelje pot.

Lepo povabljeni vsi, ki vam je glasba v veselje!

BREZPLAČNI PREVOZI ZA STAROSTNIKE V OBČINI MORAVČE - S SRCEM NA POTI

Brezplačni prevozi starejšim omogočajo lažjo dostopnost do zdravniške oskrbe (npr. v zdravstveni dom, bolnišnice), javnih ustanov (občine, upravne enote), trgovinskih centrov ipd.

Kaj je potrebno storiti, če se želite dogovoriti za brezplačni prevoz?

Uporabnik, ki potrebuje brezplačni prevoz, naredi naslednje:

1. Pokliče na **brezplačno številko 080 10 10**.

2. V komunikacijskem centru zabeleži njegove podatke in lokacijo prevoza. Klicni center nato obvesti prostovoljnega voznika o prevozu in to sporoči uporabniku, za katerega se opravi prevoz.

3. Vozilo zagotovi OBČINA MORAVČE, poskrbljeno je tudi za zavarovanje tako voznika kot sopotnikov.

4. Klicni center je na voljo za rezervacije prevozov uporabnikov vsak delovnik med 8. in 18. uro, rezervacijo prevoza pa je potrebno najaviti vsaj tri dni pred izvedbo storitve.

5. Vozniki prostovoljci bodo prevoze opravljali od ponedeljka do petka med 8. in 16. uro, izjemoma pa se lahko dnevi in ure tudi prilagodijo potrebam.

V kolikor bo zaradi poslabšanja epidemioloških razmer prišlo do sprememb pri izvajanju prevozov starejših, vas bomo o tem obveščali preko objav na občinski spletni strani www.moravce.si

PROSTOFER
PROSTOVOLJNI ŠOFER

Občina Moravče je vključena v vseslovenski humanitarni projekt za mobilnost starejših PROSTOFER, s katerim se izvajajo brezplačni prevozi starejših občanov.

Komu je namenjen Prostofer?

Brezplačni prevozi so namenjeni vsem tistim starejšim, ki:

- ne vozijo sami,
- nimajo sorodnikov, ki bi imeli prosti čas takrat, ko potrebujejo prevoz,
- imajo nižje mesečne dohodke,
- imajo slabše povezave z javnimi prevoznimi sredstvi.

Na krilih dobrega vzdušja 17-krat na Tlačnico

BESEDILO in FOTOGRAFIJE DAVID KOPRIVŠEK

Večina dni se nam ne vtisne v spomin in mimo nas kar zbežijo. Zbudimo se, si pomamemo oči, spijemo kavo, šibamo v službo in nazaj domov, tu postorimo še kakšno stvar in v posteljo. Zjutraj pa jovo na novo. Ampak ni treba, da je temu vedno tako. Večkrat (si) lahko ustvarimo dan, ki gre v čudovit in trajen spomin – naš lasten ali pa skupen, samo v akcijo je treba! In kaj je boljšega kot to, da z nepozabnim dogajanjem obeležimo naše rojstne dneve. Pa ne s pretiranim nazdravljanjem in ležanjem pod mizo, v mislih imam bolj domiselne, čeprav spet za marsikoga nore, načine.

Eden takih se nam je porodil tisto sredo, ko smo s tekaško skupino **"Moravče v supergah"** tekli ob Drtiščici. Ko je beseda dala besedo in sva se z vrlim sotekačem **Rudijem Senico** spomnila, da v začetku aprila skoraj istočasno obračava list v knjigi življenja. Saj se temu poetično tako reče, ne? No, ugotovila sva, da bova skupaj dopolnila (kar!) 85 let in na licu mesta (z malenkost obotavljanja ...) sklenila, da v času najinih rojstnih dni vsakega od omenjenih

doživetih let zaznamujeva s 100 višinskih (!) metrov premagane razdalje. Pretirano matematično znanje ni bilo potrebno. Na kup smo zmetali cifre in vrglo naju je na rit, ko sva se seznanila z dejstvom, da bova v enem dnevu morala skupaj preplezati za slab Mount Everest višine. Kar 8 500 višincev naju je čakalo, da jih zgrizeva, v kolikor sva želela, da rojstnodnevna zabava (ali bolje norija?) v celoti uspe.

Na pragu meseca aprila sva tako z Rudijem ob sedmih zjutraj pristala v Pečah, tik ob pokopališču in cerkvi – za vsak primer, če se podvig slučajno ne bi posrečil. Družbo že takoj zarana (in nato celotno razdaljo!) sta nama delala še **Jure Orehek** in **Miha Lajevc** – goreča pripadnika "Moravč v supergah" – ki sta bila tudi eden glavnih razlogov, da naju zaganjanje v hrib ni že na začetku minilo.

Ob 7:15 smo štartali v smeri Tlačnice nad Pečami, prvič, do petih popoldan pa to ponovili še

Dronski pogled na Tlačnico

SEDEMNAJSTKRAT, tako da je "semafor" na koncu kazal 4250 zgrizenih višinskih metrov na 64 kilometrski razdalji (po osebi ali "norcu").

Aleluja! Preživeli smo in rojstnodnevni podvig – zdaj zapisan med najlepše in trajne spomine – je v polnosti uspel! Ampak zakaj? Zaradi cifer in statistike na tekaški uri?

Kje pa! Niti najmanj. Dogodek je v polnosti uspel samo zaradi ljudi, ki so tisti dan (na trasi, ob trasi, na samem štartu ali cilju ekspedicije) vsak na svoj način in po svojih zmožnostih soustvarjali nepozabno praznično izkušnjo! Nepozabno praznično izkušnjo, ki je bila sama po sebi dokaz, da ljudje še vedno znamo stopiti skupaj, si pomagati, se bodriti in pričarati enkratno prijateljsko vzdušje, ki da brezmejni človeški domišljiji moč, da se uresniči.

Prebivalci Peč in okolice, KŠD Peče, PGD Peče, člani tekaške skupine "Moravče v supergah" in ostali, ki ste prisostvovali napornemu, a veselemu, druženju ... iz srca in iskrena HVALA!

PS: Video prispevek o dogodku pa lahko najdete, če v YouTube brskalnik vtipkate avtorja tega teksta. Čao.

Srečanje telovadk na Vrhpoljah

BESEDILO in FOTOGRAFIJE: BOJANA DORIČ

Projekt Društva Šola zdravja kot registrirano društvo s sedežem v Domžalah deluje od leta 2009, torej je letos že 15 let, od kar skupine s številnimi člani po celi Sloveniji začnejo jutranjo telovadbo »1000 gibov« .

Tudi v Moravčah in na Vrhpoljah že 5. leto ohranjamo in izboljšujemo zdravje z jutranjo telovadbo. Pri tem smo najbolj dejavne članice, čeprav v svoje vrste vabimo tudi člane.

V četrtek, 11. 4. 2024, smo se na povabilo vrhpoljskih telovadk peš odpravile v zgodnjih jutranjih urah mimo travnikov in zelenečega gozda na Vrhpolje. Na igrišču pred POŠ Vrhpolje so nas pričakale članice šole zdravja. Fani nas je pozdravila, ostale članice pa so nas postregle z domačimi dobrotami. Čakalo nas je tudi presenečenje. Pozdravit so nas prišli učenci 4. razreda in njihovi učiteljici, ki sta pripravili kratek kulturni program ter vodja POŠ Vrhpolje. Skupaj z učenci smo zapele narodni pesmi, poslušale prirčno deklamacijo in rešile uganko. Marsikatera je bila ob tem nastopu najmlajših ganjena do solz.

Po zabavi pa je sledila skupna jutranja telovadba. Razporedile smo se v krog in po navodilih vodij izvedle vse vaje. Prav lepo nas je bilo videti, kako zavzeto telovadimo.

Skupno druženje nas je še utrdilo v prepričanju, da je za naše zdravje pomembno vsakodnevno gibanje in družba dobromislečih ljudi.

Z

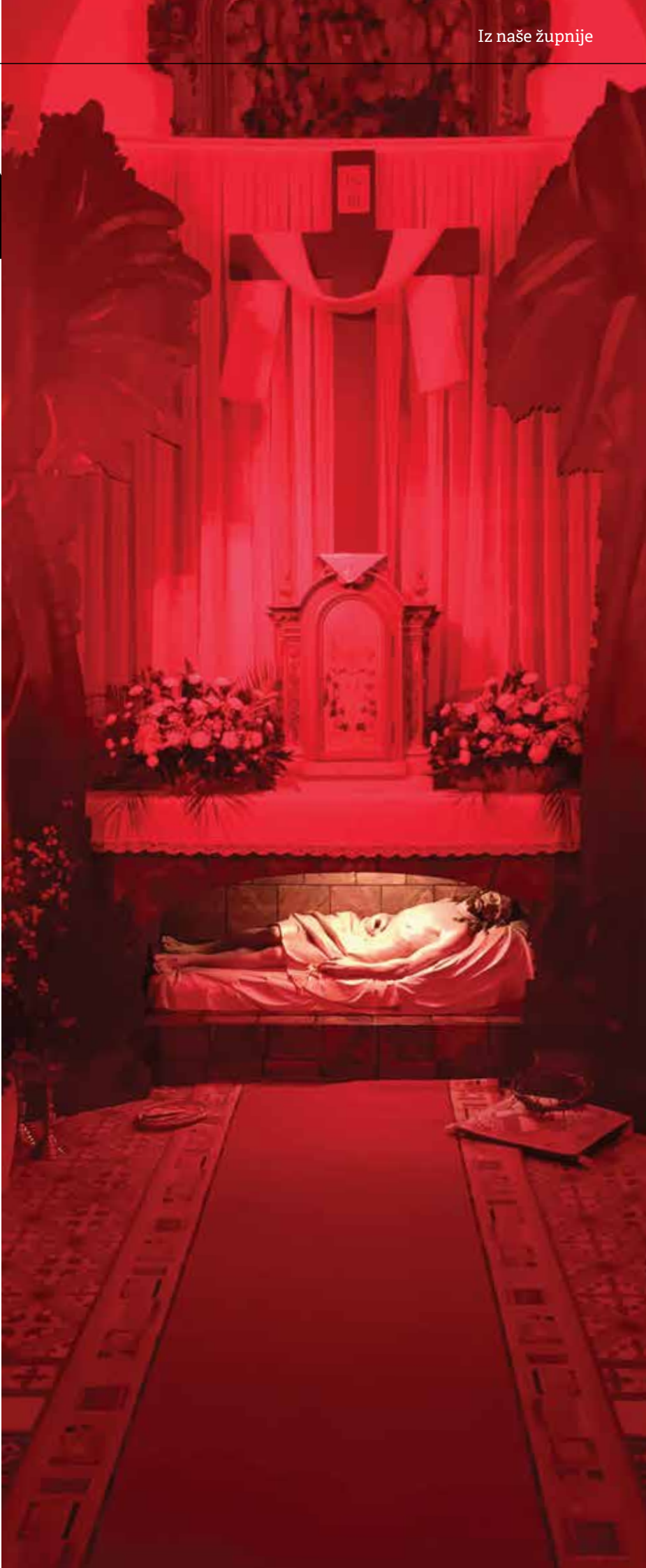
Prazniki kot so velikonočni, so dnevi, ki so najbolj obiskani v naši župnijski cerkvi. To je največji krščanski praznik. Prav zaradi tega je, da obredi potekajo brez zapletov, potrebno sodelovanje zakristanov. Veliko ljudi pride in gre skozi vrata naše župnijske cerkve, vendar velika večina ne ve, kaj vse je potrebno za obred postoriti.

Največja pomoč duhovniku je **zakristan**. Zakristan je oseba, ki sodeluje z duhovnikom in ministranti, točno ve, kje so shranjeni določeni bogoslužni predmeti in kdaj ter zakaj se le-te uporablja. Prav tako skrbi za oblačila, predmete in red v zakristiji. Med večjimi krščanskimi prazniki, ob nedeljah in raznih slovesnostih delo zakristana opravlja **Jože Zupančič**.

Pred vsakim obredom se duhovnik in zakristan dogovorita, kako bo obred potekal. Za vsako sveto mašo je potrebno pripraviti vino, vodo in hostije za darovanje in obhajanje vernikov v zadostni količini. Ko pa so obredi praznični, kot je velikonočno tridnevje, pa priprava zahteva še dodatno skrb in delo.

Pred **tiho nedeljo** se že zakrijejo križi z razpeli (križanim Jezusom) in ostanejo zakriti vse do velikonočne vigilije, ki je na veliko soboto zvečer. Veliki teden se začne s **cvetno nedeljo**, ki simbolizira Jezusov slovesni prihod v Jeruzalem. Na ta dan duhovnik blagoslavlja zelenje in butarice. Naslednji dan, na **veliki ponedeljek**, se pripravi božji grob v kapeli Lurške Matere Božje, kamor bo na veliki petek položena podoba mrtvega Jezusa.

Z **velikim četrtkom** se začnejo obredi velikonočnega tridnevja. Pri večerni maši se spominjamo Jezusove zadnje večerje in postavitve zakramentov svete evharistije in mašniškega posvečenja. Pri tej sveti maši utihnejo orgle in zvonovi, ki jih izklopi zakristan. Sočasno shrani vse zvončke,

KRISTAN KRISTUS

ki jih uporabljajo ministranti pri bogoslužju. Ponovno bodo zadoneli med velikonočno vigilio. Treba je priskrbeti zadostno število hostij za obhajilo, ne samo za četrtek, vendar tudi za obred velikega petka ter za izpostavitve Najsvetejšega v monštranci. Na koncu maše duhovnik v spremstvu ministrantov prenese Najsvetejše iz glavnega oltarja v stranski oltar zraven božjega groba. To simbolizira prijetje Jezusa in s tem začetek Njegovega trpljenja. Po končani maši se razkrijejo vsi oltarji in se odstrani vse cvetje in sveče. V cerkvi se občuti žalost.

Na **veliki petek** duhovnik, ministranti ter zakristan pripravijo vse potrebno za obred križevega pota, ki poteka ob uri Jezusove smrti ob 15.00. Po križevem potu sledi prenos Jezusovega telesa, v že prej pripravljen božji grob, kjer ga verniki počastimo. Zvečer je obred velikega petka, ki vsebuje poslušanje poročila o Jezusovem trpljenju, počastitev križa in sveto obhajilo. Zakrit križ je pripravljen pod korom, da ga duhovnik med obredom, z odkrivanjem prenese do glavnega oltarja, kjer odkritega verniki počastimo. Po svetem obhajilu se prenese Najsvetejše z monštranco in ostale hostije v božji grob.

Veliko soboto pričnemo z blagoslovom vode in ognja, ki se zgodi že v jutranjih urah, da ga verniki lahko kasneje odnesejo po domovih. Ves dan je izpostavljeno Najsvetejše v monštranci v božjem grobu, kjer ga verniki častimo. V popoldanskem času se za slavlje velikonočne vigilijske procesije pripravijo bandera ter razkrijejo križi z razpeli. Pripravi se krstno vodo in velikonočno svečo za slavlje luči. Do večerne vigilijske procesije mora biti cerkev svečano pripravljena s prti in cvetjem. Velikonočna vigilijska procesija se prične s slavljem luči, ko duhovnik prižge velikonočno svečo v blagoslovljenem ognju, ki jo v spremstvu ministrantov ponese skozi cerkev. Po slavlju luči zakristan prižge luči, med zapeto

slavo pa zadonijo orgle in zvonovi. Po končanem obredu se poskrbi, da se iz božjega groba odnese podoba mrtvega Jezusa. Sledi najpomembnejši praznik v življenju kristjana.

Velikonočni obred se začne z vstajenjsko procesijo iz božjega groba, od koder duhovnik ponese monštranco z Najsvetejšim. Pri vseh slovesnih mašah večkrat poteka kajenje, za kar pa mora poskrbeti zakristan. Po vsaki sveti maši zakristan poskrbi, da je cerkev pripravljena za naslednji obred.

Delo zakristana te še bolj utrdi v veri. Ni težko, je pa zanimivo in odgovorno.

BESEDILLO: JOŽE IN KLARA ZUPANČIČ, FOTOGRAFIJE: IVICA ZUPANČIČ

RUBRIKA PRIČEVANJA

BESEDILO: KLARA ZUPANČIČ

LETA TEČEJO, VELIKONOČNI OBIČAJI PA OSTAJAJO ISTI

*Z lepimi spomini se oziram na mladostne dni,
ko z družino skupaj velikonočni čas smo preživljali.*

V času velikonočnih praznikov sva skupaj s sogovornico Slavko iz Grmač razglabljali, kako je velikonočne čase preživljala kot otrok, kaj vse se je spremenilo in kateri običaji ter tradicije so ostali enaki.

Praznovanje velike noči se povsod začne že s tiho nedeljo, ki je peta postna nedelja. »Po maši smo otroci odhiteli v gozd iskat najlepši in najbolj bogat bršljan, takšnega, da je bilo na njem največ jagod. Poiskali smo tudi mačice, brinj in deveti les, vse potrebno za v butarico za cvetno nedeljo.«

~ Slavka, Grmače, 1929

Vsaka družina pa je imela svoje običaje in navade. Pri moji sogovornici je njen oče imel prav posebno nalogo. »Naš oče je dolga leta še pred veliko soboto imel veliko veselje s prenovo kapelice. Vsako leto je Marijo prepleskal v sveže modro in rdečo barvo, obvezno pa je prebelil tudi kapelo. Otroci pa smo čistili, pometali okolico ter očetu prinašali črno ilovico in apno za beljenje kapelice, medtem ko je naša mama pripravljala dobrote za velikonočno nedeljo.« Kar pa so si delile vse družine, pa so bili obiski cerkvenih obredov v župnijski cerkvi. Na veliko soboto se dan začne z blagoslovom ognja in vode. »Na veliko soboto smo se morali otroci umiti že do 6. ure zjutraj, ker je bila mama prepričana, da je voda do takrat zdravilna. Vsi otroci pa smo bili v veselem pričakovanju blagoslovljenega ognja in vode, ki so jo prinašali sovaščani. Blagoslovljeno vodo smo skrbno postavili v božji kot. Vedno smo jo uporabili za blagoslov hiše in okolice, kadar se je bližalo kakšno neurje, da bi le-to hitreje minilo. To pa počnem še danes, nekaj več kot 90 let kasneje.« Na veliko soboto je običaj, da se po podružnicah zberejo vaščani ter prinesejo velikonočna jedila k blagoslovu. »Pri naši kapelici so se zbrali tudi vaščani iz Ribč, Dešna in Velike vasi, saj pri Svetem Križu takrat še ni bilo cerkve. Vse žene so nosile na glavah »jerbace« – tako so imenovali okrogle velike pisane košare, spletene iz vrb, z ravnim dnom in navadno majhnima ročajema – ki so jih nosile na glavi, v njih pa vse, kar so želele dati k blagoslovu.« In kot bi mignil, je bila tu velika noč. Pred nedeljskim zajtrkom se je molilo za blagoslov hiše, ljudi, živine

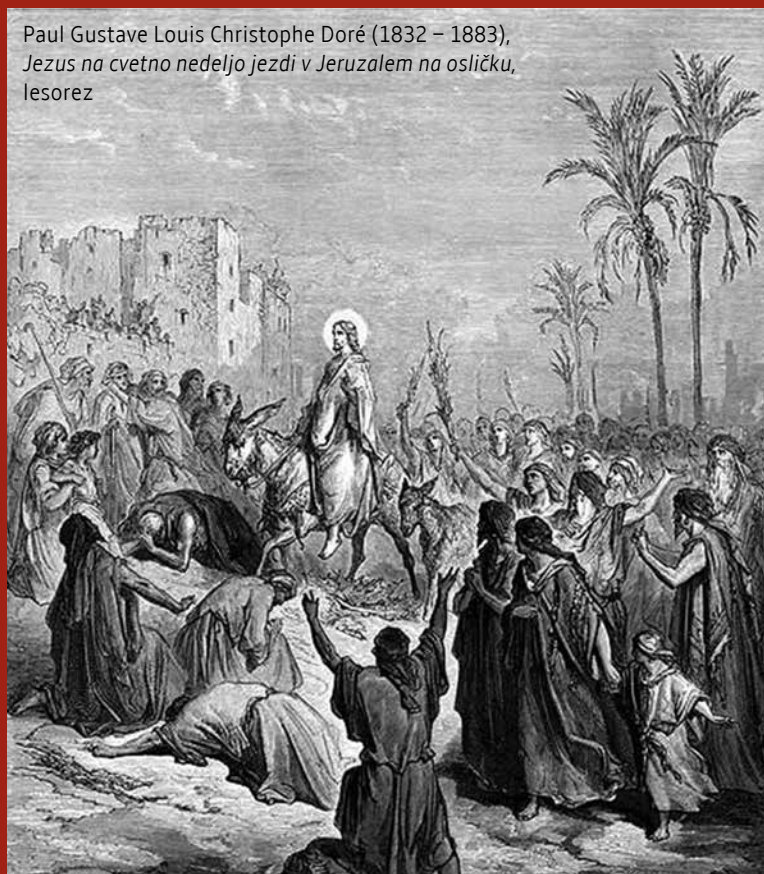
in še v zahvalo za lep, praznični dan, ki je bil obdan z veseljem in upanjem na življenje po smrti.«

~ Slavka, Grmače, 1929

Čeprav leta bežijo, naša vera v vstalega Jezusa ostaja enako močna. Med vsem vrvežem si dovolimo, da si vzamemo čas za našo družino, praznovanje in prenos vere na mlajše, kar je konec koncev namen vseh praznikov.

Z rubriko pričevanja gradimo nesnovno kulturno dediščino naših prednikov. Če nam želite zaupati svoje pričevanje ali poznate koga, ki je vir zgodb svoje mladosti in bi jih delil z nami, nam sporočite na e-naslov: moravske.novice@moravce.si. Vašo zgodbo bomo vključili v trajen spomin naše doline.

Paul Gustave Louis Christophe Doré (1832 – 1883), Jezus na cvetno nedeljo jezdi v Jeruzalem na osličku, lesorez

Bela nedelja – 300 let tradicije velikonočne procesije pri sv. Mohorju

B.: ALBINA MOČILNIKAR, FOTO.: MILAN KOKALJ, ALBINA MOČILNIKAR

V vaseh okoli sv. Mohorja teden po veliki noči ponovno diši po sveže pečeni potici, kuha se šunka, barvajo se pirhi. In ne samo to, pečejo se peciva, piškoti in slaščice in tradicionalno pripravljajo pirhi, barvani v čebulnih olupkih, za vsakega obiskovalca svoj.

Kot veleva večstoletna tradicija v Moravški fari se na belo nedeljo poroma na vstajensko procesijo pri cerkvi sv. Mohorja in Fortunata. Ne samo župljani moravške fare, tudi z okoliških in daljnih župnij. Prihajajo od vsepovsod in tudi po večurnih poteh. Ko se že malo po 5. uri zjutraj pred cerkvijo zbirajo prvi obiskovalci, nebo še prekriva tema. Prvo svitanje se je letos začelo okrog 5.30 in v času procesije so prvi sončni žarki pokukali na vzhodu in še dodatno okrepili simboliko vstajenja, nove priložnosti in upanja.

Daleč naokrog so odmevali zvoki Pihalne godbe Moravče, ki je obiskovalce pozdravila pred vstajensko procesijo in po njej. Družina Zajc s Sv. Mohorja je poskrbela, da je stopnišče do cerkve letos dobilo novo, močnejšo ograjo. Domačini bližnjih vasi, ki vsako leto pripravijo pogostitev, so se tudi letos potrudili, da je prijetno druženje obiskovalcev po končani sv. maši trajalo do poznih dopoldanskih ur.

V začetku 18. stoletja sta kaplana Pavle Batič in Anton Sivic ustanovila pri cerkvi mašno ustanovo sedmih postnih petkov. V zvezi s to pobožnostjo je treba omeniti šest zidanih znamenj z nišo, ki so jih krasile freske Kristusovega trpljenja. Stoje ob poti od Moravč do Sv. Mohorja. Ko je bil še viden kronogram, je umetnostni zgodovinar Janez Veider odčital letnico 1724, ki nam pove, kdaj so bila postavljena. Peto in šesto znamenje so okrog leta 1870 prestavili pod cerkveno obzidje. V spomin na to ustanovo je bila nekdanj slovesnost na velikonočno nedeljo ob 5. uri, sedaj je na belo nedeljo ob istem času.

Teden dni po veliki noči obhajamo belo nedeljo, ki so jo nekdanj imenovali tudi mala velika noč ali nedelja Božjega usmiljenja. Bela nedelja se imenuje, ker so nekdanj novokrščeni, ki so zakrament sv. krsta prejeli na velikonočno vigilijo, takrat, po osmih dneh, odložili svoja bela krstna oblačila.

Cvetna nedelja in blagoslov zelenja ...

BESEDILO in FOTOGRAFIJA: ALBINA MOČILNIKAR

... vedno najbolj navduši najmlajše. Pogled na množico otrok, ki radovedno opazujejo, kako lepo oblikovane, zvezane in okrašene butarice imajo njihovi sošolci in prijatelji, je vedno navdihujoč. To, kar je vredno in kar šteje, ostaja.

Ko se bližamo cvetni nedelji, ne samo da vstopamo v veliki teden in s tem v obhajanje najpomembnejših dogodkov za naše odrešenje, v dneve polne simbolike in doživljanje velike noči, ampak gre tudi za simboliko prebujanja in novega rojstva pomladi. Preplet začetka pomladi na eni strani in začetka velikonočnega praznovanja je bil na letošnjo cvetno nedeljo še bolj očit. Zbudili smo se v belo, sneženo jutro in ko smo bili zbrani na pokopališču je sneg še vedno prekrival višje ležeče zaselke naše doline. Prav na simboliko cvetja in pomladi nas je spomnil naš župnik Kancijan Čižman, ki je v spremstvu male četice ministrantov blagoslovil letošnje zelenje in nas povabil v praznovanje letošnje velikonočne skrivnosti.

Samozdravljenje alergije

BESEDILO: ANITA JURIČ, mag. farm.

Alergija ali preobčutljivost je nenavaden odziv imunskega sistema na določene, običajno nenevarne snovi, ki jih imenujemo alergeni. Mednje sodijo cvetni prah, pršice, nekatera živala, zdravila, piki žuželk, dlaka domačih živali, kozmetični izdelki in sonce. V organizmu vstopajo skozi dihala in usta ali pa pridejo v stik s kožo in očmi. Ob vezavi alergena na protitelesa se prične sproščati snov histamin, ki povzroči značilne simptome in znake alergije na mestu stika z alergenom. To so srbenje, rdečina, oteklina, izpuščaji, solzenje oči, kihanje, kašelj in izcedek iz nosu.

Kako si pomagati?

Najboljši način preprečevanja in blaženja simptomov je izogibanje alergenom. Zato je prvi korak pri obvladovanju alergij prepoznavanje alergena, ki povzroča težave. V primeru sezonske alergije je koristno spremljati obremenjenost zraka s cvetnim prahom. Ko je koncentracija cvetnega prahu v ozračju visoka, ostanite v zaprtih prostorih. Prostore zračite ponoči ali po dežju. Vlaženje zraka v zaprtih prostorih je koristno, saj zmanjša suhost sluznic. Priporočljivo je tudi izpiranje nosu s fiziološko raztopino, saj na ta način odstranimo alergen z nosnih poti.

Zdravila za samozdravljenje

Kadar izogibanje alergenom ni zadostna rešitev, si lahko pomagamo z zdravili za samozdravljenje. Na voljo so v obliki tablet ali kapljic ter gelov za lokalno aplikacijo. Za zdravljenje alergij najpogosteje uporabljamo antihistaminike (loratadin, cetirizinijev diklorid, dimetindenijev diklorid). Ti delujejo tako, da zmanjšajo vezavo prej omenjenega histamina in tako zmanjšajo draženje, kihanje, rdečico, oteklino in srbenje. Zamašenost nosu lahko lajšamo z nosnimi dekongestivi (fenilefrin, pseudoefedrin), ki zožijo majhne žilice in tako zmanjšajo oteklost sluznice in olajšajo dihanje skozi nos. Prav tako so za lajšanje simptomov primerni lokalni dekongestivi (ksilometazolin, oksimetazolin), ki se nahajajo v nosnih pršilih, a je uporaba omejena na krajši čas. Za samozdravljenje so na voljo tudi lokalni kortikosteroidi npr. mometazonfuroat. Ti zdravijo vnetje in preprečijo, da bi težave sploh nastale.

Kdaj do zdravnika?

Obisk zdravnika je potreben, kadar simptomi trajajo več kot 14 dni in samozdravljenje več kot 7 dni. Takojšen obisk zdravnika je nujen, če pride do hude življenjsko ogrožajoče alergijske reakcije, imenovane anafilaktični šok.

**LEKARNIŠKA
PODRUŽNICA MORAVČE**
TRG SVOBODE 2, 1251 MORAVČE
WWW.MESTNELEKARNE.SI

DELOVNI ČAS

PONEDELJEK 12.00-19.00
TOREK 7.30-14.00
SREDA 13.00-19.00
ČETREK 7.30-14.00
PETEK 7.30-14.00
PRVA SOBOTA V MESECU 8.00-12.00

(01) 777 02 45

LEKARNA.MORAVCE@MESTNELEKARNE.SI

Klopni meningoencefalitis: Huda bolezen osrednjega živčevja, ki jo je možno preprečiti

BESEDILO: Dr. TOMAŽ ČAKŠ, NIJZ, predstojnik OE LJ

Toplo vreme in sonce prinaša delo na vrtu in številne druge aktivnosti na prostem. Na plan pa je privabilo tudi klope. Slovenija sodi med države, kjer obstaja velika verjetnost okužbe s povzročitelji bolezni, ki jih prinašajo klopi. Med temi boleznimi je tudi klopni meningoencefalitis, ki lahko povzroči trajno invalidnost ali celo smrt. Se pa proti klopnemu meningoencefalitisu lahko zaščitimo – s cepljenjem.

Zaradi razmeroma mile zime bi bila aktivnost klopov letos lahko večja, saj mila zima in vlažna pomlad okrepita njihovo dejavnost. Največja pojavnost klopnega meningoencefalitisa je na Koroškem, Gorenjskem in v ljubljanski zdravstveni regiji. Klopi se nahajajo predvsem v gozdni podrasti, v grmovju vlažnih mešanih gozdov, v travi, a dobimo ga lahko tudi na otroškem igrišču ali na domačem vrtu.

V Sloveniji v zadnjih letih beležimo v povprečju 110 primerov klopnega meningoencefalitisa letno. Ta bolezen pri desetih odstotkih obolelih vodi v ohromitve, pri polovici teh ostanejo trajne. Dobra tretjina bolnikov ima (dolgo) trajne posledice v obliki glavobolov, utrujenosti, slabšega prenašanja stresnih dogodkov, kot so motnje pomnjenja in zbranosti, motnje ravnotežja in sluha, ter tresenja. Do dva odstotka bolnikov pa zaradi meningoencefalitisa umre. Pri starejših, zlasti starejših od 60 let, se pogosteje pojavlja resen potek bolezni, ki lahko vodi v paralize in večkrat pušča trajne posledice.

Cepljenje proti klopnemu meningoencefalitisu je priporočljivo za vse prebivalce, starejše od enega leta, ki živijo ali pa se gibajo na območju, kjer se pojavlja klopni meningoencefalitis. V Sloveniji je brezplačno za otroke, ki v tekočem letu dopolnijo eno leto starosti, in odrasle, ki dopolnijo 49 let. Brezplačno se lahko cepijo tudi t. i. zamudniki. To so vsi otroci, ki so bili rojeni v letu 2016 ali pozneje, in tisti odrasli, ki so dopolnili 49 let v letu 2019 ali pozneje. Cepljenje (osnovno cepljenje oz. 3 odmerke) zgoraj naštetim osebam krije obvezno zdravstveno zavarovanje in se lahko opravi pri pediatru oz. izbranemu osebnemu zdravniku. Cepljenje proti klopnemu meningoencefalitisu je na voljo skozi vse leto,

priporočljivo pa je, da se cepljenje s prvima dvema odmerkoma opravi v zimskih mesecih. Na ta način se vzpostavi zaščita pred boleznijo še pred aktivnostjo klopov. V toplem delu leta, ko so klopi aktivni in je potrebna čim hitrejša zaščita, se lahko uporabijo 'pospešene sheme cepljenja'.

Sprva se bolezen kaže kot kratka neznačilna vročinska bolezen, ki traja ponavadi dva do štiri dni. Bolniki imajo vročino, bolečina v mišicah, so utrujeni in imajo glavobol. Sledi obdobje brez simptomov, ki traja nekaj dni do tri tedne. Nato pa dobijo visoko vročino s hudim glavobolom, včasih s slabostjo in bruhanjem, lahko nastopijo motnje zavesti.

Poleg klopnega meningoencefalitisa klopi prinašajo tudi lymsko boreliozo. Proti tej bolezni, ki se v prvi fazi kaže v obliki rdečega kolobarja na koži, ne obstaja cepivo. Bolezen se zdravi z antibiotiki.

V naše domove priteka dobra in zdrava pitna voda

BESEDILO: JAVNO KOMUNALNO PODJETJE PRODNIK

Varna in zanesljiva oskrba s pitno vodo je ena najpomembnejših dobrin za normalno življenje ljudi, zagotavljanje nemotene in kakovostne vodooskrbe pa z vidika odgovornosti do uporabnikov ena najzahtevnejših dejavnosti. Pitna voda, ki se distribuira v javno vodovodno omrežje, je zato izpostavljena strogemu nadzoru. Iz Letnega poročila o kakovosti pitne vode iz vodovodnih sistemov v upravljanju Javnega komunalnega podjetja Prodnik za leto 2023 je razvidno, da prebivalci občin Domžale, Mengeš, Trzin, Lukovica in Moravče pijemo dobro in zdravstveno ustrezno pitno vodo.

Pitna voda je strogo nadzorovana

Da je voda ustrezna, skrbita kar dva nadzora, in sicer **notranji, katerega analize pitne vode izvaja Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano – NLZOH, Kranj ter državni monitoring.** V sklopu notranjega nadzora se izvajajo redni odvzemi vzorcev pitne vode za laboratorijske preiskave. Število vzorcev in obseg posameznih mikrobioloških preiskav in fizikalno-kemijskih analiz je določen v letnem načrtu odvzema vzorcev pitne vode, ki ga deloma izvajamo sami in deloma NLZOH. Vsakodnevni nadzor pitne vode skrbno prilagajamo trenutnim razmeram na vodovodnem sistemu in ugotovitvam državnega monitoringa vode ter drugim informacijam, ki jih dobimo od uporabnikov ali pooblaščenih ustanov. Izven letnega načrta izvajamo tudi nadzor, ki ga zahtevajo določene okoliščine pri uporabnikih in nadzor po interventnih delih na vodovodnem omrežju.

Nadzorovani parametri so določeni z Uredbo o pitni vodi

Pri ocenjevanju skladnosti pitne vode upoštevamo določene mikrobiološke in kemijske parametre.

Parameter	Enota	Mejna vrednost
Elektroprevodnost	µS/cm	2500
pH		≥ 6,5 do ≥ 9,5
Amonij	mg NH ₄ /L	0,5
Nitrit	mg NO ₂ /L	0,5
Nitrat	mg NO ₃ /L	50
Klorid	mg Cl/L	250
Krom	µg/L	50
Železo	µg/L	200
Svinec	µg/L	10
Atrazin	µg/L	0,1
Desetilatrazin	µg/L	0,1
Pesticidi – vsota	µg/L	0,5
Trihalometani	µg/L	100
Escherichia Coli	v 100 mL	0
Koliformne bakterije	v 100 mL	0

Tabela prikazuje pogosto nadzorovane parametre pitne vode, enoto merjenja in njihove mejne vrednosti.

Spremljamo tudi indikatorske parametre, katerih mejne vrednosti niso določene na osnovi neposredne nevarnosti za zdravje, saj imajo le opozorilno vlogo. Če so njihove vrednosti povišane, preverimo vzroke in prisotnost drugih onesnaževal. Med indikatorske parametre zato spadajo mikrobiološki in tudi fizikalno-kemijski parametri, kot so denimo barva, električna prevodnost in vrednost pH vode.

Z mikrobiološkimi preizkušnji pitne vode se ugotavlja prisotnost zdravju nevarnih (patogenih) organizmov, ki bi lahko povzročili akutna obolenja, zato je le-teh več v primerjavi s fizikalno-kemijskimi. To pomeni, da v pitni vodi ne sme biti mikroorganizmov fekalnega izvora. Rezultati mikrobioloških preizkušanj so največkrat indikatorski, rezultati kemičnih preizkušanj pa nam povedo, ali so v pitni vodi prisotne snovi naravnega (kalcijeve in magnezijeve soli) ali antropogenega izvora (nitrati) ter v kakšnih koncentracijah.

Rezultati analiz v okviru notranjega nadzora so ustrezni

Mikrobiološke preiskave

Za zagotavljanje **skladnosti z Uredbo o pitni vodi** (Ur. l. RS, št. 61/2023) se je pitna voda v letu 2023 pred distribucijo v vodovodne sisteme tretirala s klorovim preparatom na sistemih Ples-Podoreh-Krulc in Selce-Poljane. Na sistemih Črni graben, Dešen, Mengeš – Dobeno ter večina leta tudi na sistemu Bršlenovica – Šentožbolt se je voda tretirala z UV svetilko. Na sistemih Domžale-Mengeš-Trzin in Kolovec se voda večinoma ni tretirala – preventivno se je dezinfekcija s klorovim preparatom izvajala le v obdobju visokih zunanjih temperatur.

V okviru notranjega nadzora so določena stalna odzemna mesta, ki omogočajo celovit nadzor pitne vode na posameznih delih vodovodnega omrežja. Za mikrobiološke preiskave je bilo v letu 2023 na omrežju in zajetjih odvzetih in laboratorijsko preiskanih 437 vzorcev pitne vode: od tega, 63 na sistemu Ples-Podoreh-Krulc in 5 na Dešnu.

V letu 2023 je bilo od 259 vzorcev, odvzetih na omrežju, 18 vzorcev neskladnih z Uredbo o pitni vodi. **Večino neskladnih vzorcev je predstavljala prisotnost indikatorskih parametrov (koliformne bakterije), ki neposredno ne ogrožajo zdravja ljudi.**

Na sistemih Ples-Podoreh-Krulc in Dešen neskladnih vzorcev ni bilo. **V vseh primerih neskladnih vzorcev so bili izvedeni ustrezni sanacijski ukrepi glede na**

GŠd

Glasbena šola *Domžale* Šola s posluhom.

Glasbena šola Domžale vabi k vpisu nove učence!

Sprejemni preizkusi za vpis novih učencev za šolsko leto 2024/2025 bodo predvidoma potekali

v petek, 24. maja 2024, od 16. ure dalje

(v prostorih Glasbene šole Domžale, oddelka Mengeš in oddelka Moravče)
in

v soboto, 25. maja 2024, od 9. ure dalje

(v prostorih Glasbene šole Domžale).

***Prijava na sprejemne preizkuse bo odprta
od 6. do 20. maja 2024.***

Za sprejemni preizkus se bo možno prijaviti:

na spletni strani GŠ Domžale (www.gs-domzale.si) preko klika na zavihek
PRIJAVA NA SPREJEMNI PREIZKUS.

Po opravljeni prijavi na spletni strani boste na mail dobili potrditev prijave, med 20. in 23. majem pa še navodila s točno uro in lokacijo sprejemnega izpita.

Sprejemni preizkus ni potreben za vpis v

Glasbeno pripravnico in Predšolsko glasbeno vzgojo:

PGV - predšolska glasbena vzgoja

(vpisujemo otroke, rojene v letu 2019)

GLP - glasbena pripravnica

(vpisujemo otroke, rojene v letu 2018)

Vpis za PGV in GLP bo potekal:

med 3. in 10. junijem 2024

na spletni strani GŠ Domžale (www.gs-domzale.si) preko klika na zavihek
PRIJAVA NA SPREJEMNI PREIZKUS.

Otroci, ki se vpisujejo na PGV in GLP, ne opravljajo sprejemnega preizkusa.

Vpisujemo jih do zapolnitve mest, upošteva se vrstni red prijav.

Dodatne informacije o instrumentih in programih, ki jih poučujemo, najdete na

www.gs-domzale.si

Veselimo se novih mladih glasbenikov!

DRUŠTVO
UPOKOJENCEV
MORAVČE

vabi

**članice in člane
za dan mladosti
v petek, 24. 5. 2024,
ob 12.00 na**

**TRADICIONALNI
POHOD PO
KROŽNI POTI:
LOVSKA KOČA -
MOHOR -
LOVSKA KOČA.**

Po pohodu pa na zanimiv popoldan pri LOVSKI KOČI, ob cesti Moravče - Podstran.

Prosimo, da se prijavite do
15. 5. 2024
na 031 - 634 - 377.

V primeru dežja pohod in srečanje odpadeta.

Vljudno vabljeni!

DRUŠTVO
UPOKOJENCEV
MORAVČE

Trg svobode 5
1251 Moravče

VABILO

Društvo upokojencev
Moravče vabi na

ZBOR ČLANSTVA,

ki bo v petek,
3. 5. 2024 ob 10.30
v društvenih prostorih.

Lepo vabljeni!

Odbor

PGD Peče praznuje 90 let

Leto 2024 prinaša pomemben jubilej za Prostovoljno gasilsko društvo Peče, saj praznujemo častitljivih 90 let delovanja.

Društvo je bilo ustanovljeno leta 1934, v času, ko je bilo prostovoljno gasilstvo še v povojih, vendar je že tedaj odražalo gorečo željo po varnosti in skrbi za sokrajane. Skozi desetletja so se gasilci iz Peč izkazali kot nepogrešljivi prostovoljci, ki so se nesebično odzivali na vsak klic v sili, ne glede na to, ali je šlo za požare, nesreče, pomoč ali druge nujne primere. In to velja še danes.

Ob tej priložnosti se želimo zahvaliti vsem gasilcem, ki so skozi leta s svojo požrtvovalnostjo in pogumom služili društvu in pomagali sokrajanom. Prav tako se zahvaljujemo vsem podpornikom in donatorjem, ki so s svojim prispevkom omogočili delovanje in razvoj društva. Obletnica PGD Peče pa obenem pomeni tudi nov začetek in izziv za prihodnost. Spreminjajoči svet prinaša nove tehnološke izzive in nevarnosti, na katere se bomo morali prilagoditi in ustrezno odzvati. Prepričani smo, da bo društvo tudi v prihodnje predano in strokovno delovalo tako kot doslej.

Ob tej priložnosti vabimo vse občane in sokrajane, da se pridružijo praznovanju 90. obletnice PGD Peče, ki bo 31. 5. 2024 in 1. 6. 2024 na športni ploščadi v Pečah. Slavnostni seji ob 90. obletnici in koncertu pihalne godbe Moravče bo sledila veselica z bogatim srečolovom.

GŠd Glasbena šola Domžale

vabi v svoje vrste mlade glasbenike!

GLASBENA ŠOLA DOMŽALE (oddelki Domžale, Mengeš, Moravče)

vabi k vpisu!

Vpisujemo mlade nadobudneže, ki bi si želeli naučiti igrati na harmoniko, trobento, pozavno, tubo, citre, harfo, oboo, saksofon, klarinet, violino, klavir, violončelo, flavto ali kitaro! Morda si to ti?

Optimalna starost za vpis na instrument so učenci prve triade osnovne šole, za petje pa starejši mladostniki ob zaključku mutacije.

VABLJENI, DA SE NAM PRIDRUŽITE!

Sprejemni preizkusi bodo 24. maja 2024. Za več informacij spremljaj našo spletno stran: www.gs-domzale.si! Tam bo možna tudi prijava na sprejemni preizkus (od 6. do 20. maja 2024).

sobota
25. maj
ob 17. uri
**SLAVNOSTNA POVORKA
GODB PO MORAVČAH**
ob 19. uri
Velika veselica pod šotorom
z **ANSAMBLOM
JURETA ZAJCA**
in bogatim srečolovom!
Praznujmo skupaj!

**POVORKA
Z VESELICO**

100 1924-2024
Skupaj v ritmu glasbe
PIHALNA GODBA MORAVČE

f PIALNA GODBA MORAVČE

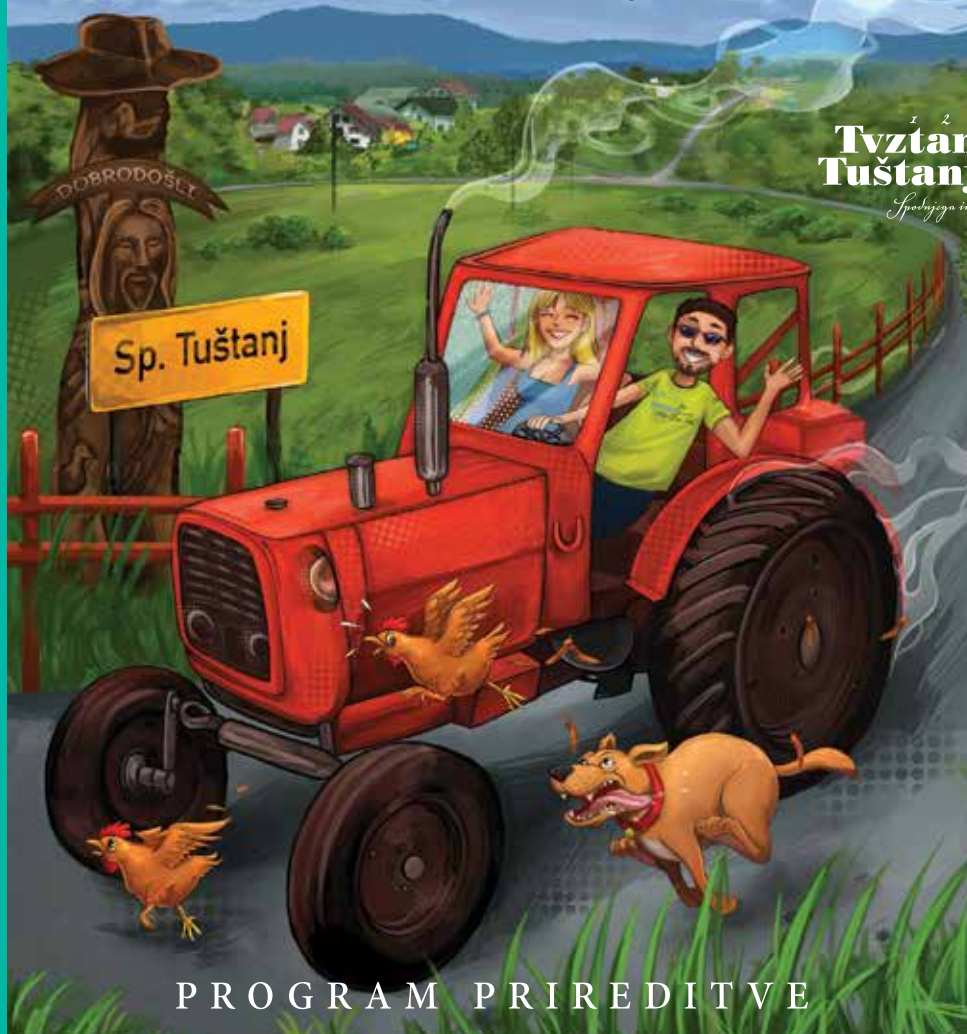
DRUŠTVO KRAJANOV NASELIJ SPODNJEGA IN ZGORNJEGA TUŠTANJA
VAS VABI NA **29. TRADICIONALNO SREČANJE** V

Tuštanj

(CEGUNCA) PRI MORAVČAH 1. MAJ 2024

Pridite v
objem
prijaznih
ljudi!

Tvztan
Tuštanj
Društvo
krajanov naselij
Spodnjega in Zgornjega Tuštanja

Ilustracija:
Elena Chulkina
Oblikovanje:
mag. Blaž Slapar

PROGRAM PRIREDITVE

10.30 • PIHALNA GODBA MORAVČE in MAŽORETE MORAVŠKE LILIJE

11.00 • ŽIV ŽAV Z ALENKO KOLMAN;
plesno glasbena zabava z maskoto Dinozaver Dino.

Sledila bo celodnevna animacija za otroke s popoldanskim obiskom maskote Jan, Super krila.

12.00 • ANSAMBEL ZUPAN

13.00 • START POVORKE OLDTIMERJEV
(gostišče Soklič - Zalog pod Sv. Trojico), prijavite se lahko od 11. ure dalje

17.00 - 24.00 • ANSAMBEL ROKA ŽLINDRE

ŽIV ŽAV z Alenko Kolman

Dinozaver Dino / Jan, Super krila

Glasba v živo

Ansambel Zupan

Ansambel Roka Žlindre

Zabava čez cel dan

*Kotiček s poslikavo obraza
Bogat program za otroke
Ustvarjanje v ustvarjalnem
kotičku*

*Tako tiho, skromno si živela,
takšno tudi življenje si imela,
zdaj rešena vseh si bolečin,
za tabo ostal bo lep, a boleč spomin.*

Zahvala

Svojo življenjsko pot je v 80. letu starosti zapustila naša draga mama, sestra, babica, prababica, tašča in teta

Ana Ribič

PO DOMAČE OSOLETOVA ANČKA IZ DEŠNA.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, podarjene sveče, cvetje in svete maše. Zahvaljujemo se župniku Kancijanu Čižmanu za lepe poslovilne besede in pogrebni obred.

Hvala Ivici Zupančič za sočutne besede ob zadnjem slovesu. Hvala tudi pogrebni službi Vrbančič za organizacijo pogreba in pevcem za zapete žalostinke.

Posebna zahvala tudi vsem patronažnim sestram, dr. Dežmanu in sestri Saneli.

Vsi njeni

*Minilo je kar nekaj let,
odkar si za vedno zaspal.
A v naših srcih,
boš vedno ostal.*

V spomin

6. februarja je minilo 30 let odkar nas je zapustil naš dragi ata

Francišek Ribič

PO DOMAČE OSOLETOV FRANCE.

Hvala vsem, ki se ga spominjate, postojite ob njegovem grobu in prižigate svečke.

Vsi njegovi

*Srce tvoje več ne bije,
bolečine hude ne trpiš,
nam pa žalost srce trga,
solza lije iz oči.
Dom je prazen in otožen,
ker te več med nami ni.*

Zahvala

Nepričakovano nas je v 65. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče, zet, svak, brat in stric

Ivan Lovše

IZ MORAVČ.

Iskrena hvala sorodnikom, sosedom, prijateljem za izrečeno sožalje in besede tolažbe. Hvala tudi za darovane sveče in mašne namene. Posebna zahvala župniku Kancijanu Čižmanu za opravljeno pogrebno sveto mašo. Hvala tudi gasilcem iz Moravč, urgentni službi, pogrebni službi Vrbančič in kvartetu Cvet.

Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

*Pred kratkim še vedra in upanja polna,
s tegobami v zdravju, a ne zares bolna,
je naša ljubljena mama bila,
a danes, čez noč je od nas odšla.*

Zahvala

Za vedno je zaspala in v večni sen odpovala naša draga mami, mama, prababi in tašča

Jožefa Lunder

PO DOMAČE CRILOVA JOŽA – PEPCA
IZ MORAVČ, CESTA NA GRMAČE.

Iskrena hvala sorodnikom, sosedom, sodelavcem in prijateljem za izrečena sožalja, darovane sveče in darove za svete maše. Zahvala Domu počitka Mengeš za vso skrb, nego in gostoljubje v času njenega bivanja pri njih, župniku Kancijanu Čižmanu za opravljen poslovilni pogrebni obred in Pogrebni službi Vrbančič. Iskrena hvala Ivici Zupančič za ganljiv poslovilni govor.

*"Draga mami! Ne bomo več slišali tvojega prešernega smeha,
ne tvojih nepozabnih nasvetov in ne več obujali spominov!
Vendar upamo, da sedaj mirno počivaš na nebeških poljanah
in za nas kot angel varuh naprej skrbiš. Hvala ti za vse!"*

Naj izrečemo še njene zadnje besede: "Pa vse lepo pozdravi, ki me poznajo!"

Vsi njeni

*Razum nam pravi,
da je odrešitev,
srce pa ne razume
in tako zelo boli.*

Zahvala

V 97. letu se je od nas poslovila naša draga mama, stara mama, prababica, tašča, teta in svakinja

Jožefa Majdič,

PO DOMAČE USOVA PEPCA IZ MORAVČ.

Ob smrti naše drage mame se želimo zavaliti vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečene besede tolažbe, podarjeno cvetje, sveče in mašne namene.

Zahvaljujemo se gospodu Kancijanu Čižmanu, Miru Šlibarju in Dragu Lavriču za lepo opravljeno obred in pevcem Kvarteta Cvet.

Gospe Joži Šlibar za lepe besede ob slovesu in Mihi Šlibarju za vsestransko pomoč.

Zahvaljujemo se tudi patronažni službi Moravče in negovalkama Zavoda pristan za nego na domu, gospe Danici in Tini.

Hvala pogrebni službi Vrbančič in Nuši za lepo cvetje. Hvala vsem, ki ste jo pospremili v njen zadnji dom.

Hčerke Olga, Malči in Joži z družinami

Občina Moravče

t: 01 72 47 140 / f: 01 72 31 035

Ponedeljek: 8.00 - 10.30

in 11.00 - 15.00

Sreda: 8.00 - 12.00 in 13.00 - 17.00

Petek: 8.00 - 10.30 in 11.00 - 13.00

Župnijski urad

t: 01 72 31 055

Ponedeljek in petek: 9.00 - 10.00

in 16.00 - 18.00

Pošta

t: 030 718 533

Ponedeljek, sreda, petek:

9.00 - 12.00 in 13.00 - 16.00

Torek, četrtek: 9.00 - 11.00

in 15.00 - 18.00

Sobota: Zaprto

Knjižnica Daneta Zajca

t: 01 72 31 359

Ponedeljek: ZAPRTO

Torek: 13.00 - 19.00

Sreda: 7.00 - 9.00 in 11.00 - 14.00

Četrtek: 13.00 - 19.00

Petek: ZAPRTO

Sobota: 9.00 - 12.00

Osnovna šola Jurija Vege

t: 01 72 31 003 in 01 72 31 210

www.osmoravce.si

Od ponedeljka do petka: 7.00 - 15.00

Vrtec

t: 01 72 31 227

Od ponedeljka do petka: 7.00 - 15.00

Podružnična osnovna šola Vrhpolje

t: 01 72 31 233

Od ponedeljka do petka: 7.00 - 15.00

Gasilska zveza Moravče

t: 01 72 31 234

24-urna dežurna služba

na telefonu 112

Policijska pisarna

t: 01 724 65 80

Ponedeljek: 16.00 - 18.00

Petek: 8.00 - 10.00

Zadnje nedeljo v mesecu:

8.00 - 10.00

Ambulanta splošne medicine**Marjan Dežman, dr. med., spec. druž. med.**

t: 01 72 31 008

Ponedeljek in sreda: 12.30 - 19.30

(sprejem do 18.00)

Torek, četrtek, petek: 7.00 - 14.00

Darinka Novak, dr. med., spec.

t: 01 72 45 165

Ponedeljek in sreda: 12.30 - 19.30

(sprejem do 18.00)

Torek, četrtek, petek: 7.00 - 14.00

Andreja Oven, dr. med.

t: 01 72 45 165

(v času odsotnosti jo nadomešča

dr. Darinka Novak)

Zobozdravstvo za odrasle in mladinsko zobozdravstvo

Gregor Brajnik, dr. dent. med.

narocanjezobna-odrasli@zd-domzale.si

Ponedeljek: 6.30 - 14.00

Torek in četrtek: 12.30 - 19.30

Sreda: 6.30 - 13.30

Petek: 6.30 - 13.00

Zobozdravstvo za odrasle

Andrej Ralca, dr. dent. med.

t: 01 72 45 169

narocanjezobna-odrasli@zd-domzale.si

Ponedeljek in sreda: 6.30 - 13.30

Torek in četrtek: 12.00 - 19.15

Petek: 6.30 - 13.00

Diagnostični laboratorij

Ponedeljek in sreda: 12.30 - 19.00

Torek, četrtek in petek: 7.00 - 13.30

Odvzem za biokemične preiskave:

8.00 - 10.00

Patronažna služba

t: 01 72 32 944

Od ponedeljka do petka: 7.00 - 8.00

Lekarna

t: 01 77 70 245

Ponedeljek: 12.00 - 19.00

Torek, četrtek, petek: 7.30 - 14.00

Sreda: 13.00 - 19.00

Prva sobota v mesecu: 8.00 - 12.00

Zavod za gozdove

Revir Moravče, Vegova 7

g: 041 454 293

Kmetijska svetovalna služba KGZS - Zavod LJ, Izpostava KSS Domžale

Šaranovičeva cesta 21a, Vir

t: 01 724 18 45 ali 01 724 48 55

Uradne ure: ponedeljek in sreda

od 8. do 11. ure oz. po dogovoru

Slovenski okoljski javni sklad, mreža ENSVET

Brezplačno energetske svetovanje

gasper.stegnar@ensvet.si

(po predhodnem dogovoru)

Karitas

Tretji četrtek v mesecu: 17.45 - 18.45

Rdeči križ

g: 031 291 564

Prvi ponedeljek v mesecu:

17.00 - 19.00

Dežurna številka za javljanje okvar na javnem vodovodnem in kanalizacijskem omrežju

01 729 54 30

Brezplačne občinske pisarne za prebivalce občine Moravče**Za kmetovalke in kmetovalce**

Prva sreda v mesecu: 11.00 - 12.00

Pritličje občinske stavbe

Izvajatelj: Petra Pergar

Pravno svetovanje

Torek: 16.00 - 17.00

Avla Kulturnega doma

Izvajatelj: Mirjam Seliškar

Predhodne najave: 031 357 075

Svetovanje in pomoč vsem občankam in občanom

Ponedeljek: 16.00 - 18.00

Sreda: 10.00 - 12.00

Izvajatelj: Stanislav Ravnikar,

svetovalca župana

Evropski parlament potrdil usmeritve o pomenu zdravih tal in zmanjšanju količine škodljivih odpadkov

Na odboru za okolje, javno zdravje in varnost hrane (ENVI) smo potrdili zakonodajno poročilo o direktivi za spremljanje tal in odpornost, kjer sem bila imenovana za poročevalko politične skupine Evropske ljudske stranke (ELS). Zdaj o poročilu sledi še glasovanje na zadnjem plenarnem zasedanju Evropskega parlamenta v tem mandatu, ki bo konec aprila.

V okviru strategije EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030, ki je del Evropskega zelenega dogovora, je Evropska komisija predstavila novo strategijo EU za tla do leta 2030, s ciljem, da bi bili vsi talni ekosistemi v EU do leta 2050 v zdravem stanju. S sprejetjem poročila na odboru ENVI sem zadovoljna, saj predvideva primerno zaščito evropske biotske raznovrstnosti in zemlje. EU je ena izmed vodilnih svetovnih proizvajalk hrane, zato so zdrava tla ključnega pomena za zagotavljanje zadostne in kakovostne pridelave živil. Pravilna raba tal, vključno z zmanjševanjem erozije, ohranjanjem rodovitnosti in preprečevanjem onesnaženja, pa prispeva k trajnostni in produktivni kmetijski dejavnosti. Poleg tega zdrava tla omogočajo tudi boljšo vodo zadrževalno sposobnost, kar je ključno pri spopadanju z ekstremnimi vremenskimi pojavi, kot so suše in poplave.

Direktiva tako določa ukrepe za spremljanje in ocenjevanje zdravja tal na podlagi skupne opredelitve zdravih tal, za trajnostno upravljanje tal in za reševanje onesnaženih območij.

Za strožja pravila in zmanjšanje količine tekstilnih in živilskih odpadkov

Poleg tega smo na odboru ENVI sprejeli še stališče o predlagani reviziji okvira za odpadke. V njem smo predlagali višje zavezujoče cilje zmanjšanja odpadkov, ki jih je treba na nacionalni ravni doseči do 31. decembra 2030. Novi cilji predvidevajo vsaj 20-odstotno zmanjšanje odpadkov v predelavi in proizvodnji hrane ter 40-odstotno zmanjšanje na prebivalca v maloprodaji, restavracijah, gostinskih storitvah in gospodinjstvih.

Zmanjšanje odpadkov prispeva k zmanjšanju obremenitve okolja. Odpadki, še posebej tisti, ki niso ustrezno odstranjeni ali reciklirani, lahko onesnažujejo zrak, vodo in tla ter negativno vplivajo na ekosisteme, biodiverzitetu in zdravje ljudi. Učinkovito ravnanje z odpadki pa lahko prinese tudi gospodarske koristi. Na primer, recikliranje odpadkov lahko ustvari delovna mesta v sektorju obdelave odpadkov in recikliranja ter spodbuja inovacije in razvoj novih tehnologij za učinkovitejše ravnanje z odpadki.

Besedilo: **Ljudmila Novak**,
poslanka Evropskega parlamenta

N.Si

ZDRUŽENJE BORCEV
ZA VREDNOTE NOB MORAVČE

vabi na

PRIREDITEV V POČASTITEV SPOMINA NA PADLE PARTIZANE LETA 1945 V GOZDU NAD ČEŠNJCAMI IN OB 27. APRILU DNEVU UPORA PROTI OKUPATORJU,

v petek, 26. 4. 2024 ob 16.00
k spomeniku nad Češnjicami pri Moravčah.

Izveden bo kulturni program.

Vljudno vabljeni!

TURISTIČNO OLEPŠEVALNO DRUŠTVO
BRDO-LUKOVICA

vabi
v soboto,
27. 4. 2024
8.00–15.00

V LUKOVICO NA TRADICIONALNI PEREGRINOV SEJEM

Vabimo proizvajalce in pridelovalce, da svoje izdelke in pridelke ponudijo na sejmu v Lukovici.

Vljudno vabljeni!

Na podlagi 11., 81. in 298. člena Zakona o urejanju prostora (ZUreP-3) (Uradni list RS, št. 199/21, 18/23 – ZDU-10, 78/23 – ZUNPEOVE, 95/23 – ZIUOPZP in 23/24) Občina Moravče,

OBVEŠČA

da bo v času od 14. maja 2024 do 14. junija 2024 sprejemala pobude za spremembe in dopolnitve Občinskega prostorskega načrta Občine Moravče

(Uradni vestnik Občine Moravče, št. 6/2018; v nadaljnjem besedilu: SD OPN)

V postopek obravnave SD OPN bodo vključene v danem roku posredovane pobude s priloženim dokazilom o plačilu upravne takse.

Višina upravne takse za posamezno pobudo, v skladu *Odlok o določitvi nadomestila stroškov lokacijske preveritve in določitvi takse za obravnavanje zasebnih pobud za spremembo namenske rabe prostora v Občini Moravče* (Uradni vestnik Občine Moravče, št. 7/19) znaša:

- za obravnavo pobude za spremembo osnovne namenske rabe: **200,00 eurov;**
- spremembe podrobnejše namenske rabe prostora na območjih stavbnih zemljišč: **100 eurov;**
- za pobudo za spremembo v primarno rabo (gozdnarstvo, kmetijska, vodna) se taksa ne plača;
- za ostale pobude, ki jih ne opredeljuje Odlok o določitvi nadomestila stroškov lokacijske preveritve in določitvi takse za obravnavanje zasebnih pobud za spremembo namenske rabe prostora v Občini Moravče je potrebno v skladu z Zakonom o upravnih taksah (Uradni list RS, št. 106/10 – uradno prečiščeno besedilo, 14/15 – ZUUJFO, 84/15 – ZZelP-J in 32/16) ob vložitvi vloge plačati upravno takso po tarifni številki 1 v znesku: **4,50 eurov.**

Upravna taksa se plača na podračun Občine Moravče številka: SI56 0127 7477 0309 158, sklic 11 75760-7111002. Plačilo takse je pogoj za obravnavo pobude, vendar ne zagotavlja, da bo sprememba v občinskem prostorskem načrtu upoštevana.

V kolikor se vloga nanaša na več parcel, se za posamezno pobudo šteje pobuda, dana za spremembo namembnosti na enovitem zaokroženem območju v okviru ene enote urejanja prostora.

Pobude je potrebno posredovati na obrazcu »POBUDA ZA SPREMEMBO IN DOPOLNITEV OBČINSKEGA PROSTORSKEGA NAČRTA OBČINE MORAVČE«, objavljenem na občinski spletni strani: <http://www.moravce.si>. Izpolnjene vloge na predpisanem

obrazcu z zahtevanimi prilogami ter dokazilom o plačilu upravne takse je potrebno poslati ali prinesiti v času uradnih ur na naslov: Občina Moravče, Vegova 9, 1251 Moravče.

Zaželeno je, da vloge prinesete ob sredah v času uradnih ur, med 13.00 in 17.00 uro, na sedež občinske uprave, Vegova ulica 9, 1251 Moravče. Vlogo bo uradna oseba sprejela, jo pregledala in vam pri morebitni neustrezni izpolnitvi svetovala.

Pobude prejete v obdobju od januarja 2016 do junija 2020 so v postopek SD OPN že vključene in se že obravnavajo! Pobude in dopolnitve, ki so na Občino prispеле po omenjenem obdobju, je treba ponovno osebno vložiti na Občino Moravče.

Številka: 3500-0002/2020-192

Datum: 12. 4. 2024

OBČINA MORAVČE

Dr. Milan Balažič, l. r.

Župan Občine Moravče

MIZARSTVO AVBELJ

IZDELAVA POHIŠTVA PO NAROČILU

www.mizarstvo-avbelj.si

info@mizarstvo-avbelj.si

Stegne 1, 1251 Moravče

GSM: 041 641 446

KISIKOTEKA
Batik sprostitve

www.kisikoteka.si

*Največ kar lahko storite
za svoje telo **ko telo**
reče **še***

Schumannova 3d plošča
Vdihavanje obogatene kisika
Klasična masaža
Refleksna masaža stopal

Email: info@kisikoteka.si Tel. 041 673 595

AG **GRAMAX**
GRADBENI CENTER

SALON KERAMIKE, Ljubljanska cesta 15, Litija

TALNA PLOŠČICA 60x60 2cm antrazit **19,90/m²**

KZC Kmetijska zadruga Cerklje
info@kzcerklje.si

Trgovina MORAVČE, Vegova ulica 7, tel: 01/834-56-84
Trgovina BLAGOVICA, Blagovica 10, tel: 041/370-437

ZEMLJE SULIFLOR -15% v aprilu
7,99€
6,79€

TRAVNE MEŠANICE v 10 kg embalaži -10% v aprilu
10,90€
9,27€

701

JUPOL CLASSIC 15 L + tuba
korektor Jupol **GRATIS**

DOMAČE DOBROTE - pripravljene jedi v steklenem kozarcu

SADIKE DIŠAVNIC, SOLAT, KAPUSNIC; SADIKE SEZONSKEGA CVETJA; SADNO DREVJE IN JAGODIČEVJE

Pri Jurku
GOSTILNA IN PICERIJA

DOSTAVA HRANE NA DOM

tel.: 01 723 28 83
gsm: 040 144 783

Trg Svobode 15, 1251 Moravče
<https://www.facebook.com/PicerijapriJurku>

BARVE LAKI PIRC **NOVA TRGOVINA ZA DOM**

Sončna ulica 1a, Domžale - Vir
NASPROTI TRGOVINE HOFER
051 647 602

ODPRTO ŽE OD 6. URE
BARVE, AVTOLAKI, ČISTILA ...

Glasurit 3M TEKNOS ALCEA C.A.R.F.I.T.

optika KRHLIKAR

- brezplačna kontrola vida
- korekcijska očala
- sončna očala
- športna očala
- kontaktne leče

Očesna optika Krhlikar
Trg svobode 2, 1251 Moravče
T: 01 723 28 22, M: 040 709 232
optika.krhlikar.pe@gmail.com
www.optika-krhlikar.si

